

د افغانستان ز بانک
(بانک مرکزی)

بانکا

د افغانستان بانک خپرونه

پنځم کال، څلور پنځوسمه گڼه، د ۱۳۹۰ کال د لښدي میاشت

صفحه الکترونیکی: www.centralbank.gov.af

شماره: ۷۸
تاریخ: ۱۳۹۰/۹/۹

ریاست د افغانستان بانک

فرمان

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

در مورد تعیین رئیس عمومی امنیت ملی، رئیس عمومی
د افغانستان بانک و عضو کمیسیون نظارت بر تطبیق قانون اساسی

بتاسی از حکم فقره (۱۱) ماده (۶۴) قانون اساسی و مصوبه شماره
(۱۲) مورخ ۱۳۹۰/۹/۵ ولسی جرگه شورای ملی، مبنی بر تأیید روسای
عمومی امنیت ملی، د افغانستان بانک و عضو کمیسیون مستقل نظارت بر
تطبیق قانون اساسی، تعیین شانرا به ترتیب ذیل منظور می نمایم:

۱. محترم رحمت الله نبیل، رئیس عمومی امنیت ملی.
  ۲. محترم نورالله دلاوری، رئیس عمومی د افغانستان بانک.
  ۳. محترم عبدالمنیر دانش، عضو کمیسیون مستقل نظارت بر
تطبیق قانون اساسی.
- از بارگاه خداوند متعال توفیقات مزید شانرا در راه خدمت به وطن و مردم در
پرتو قوانین نافذه کشور استدعا می نمایم.
این فرمان از تاریخ توشیح نافذ و در جریده رسمی نشر گردد.

حامد کرزی

رئیس جمهوری اسلامی افغانستان

ارزش اقتصادی استخراج معادن در کشور

معادن حاجیگگ یکی از معادن بزرگ آهن در سطح منطقه و جهان محسوب می‌گردد.

درین اواخر وزارت معادن این معدن را جهت بهره برداری در معرض داوطلبی گذاشته که در نهایت شرکت دولتی هندی توانسته است قرار داد استخراج معدن مذکور را بدست بیاورد.

معادن حاجیگگ چهار بخش را دربر می‌گیرد که یک بخش به شرکت کانادایی و سه قسمت دیگر آن به شرکت فولاد هند واگذار گردیده است. معدن آهن حاجیگگ در سلسله کوه بابا در ولایت بامیان در حدود صد کیلو متری غرب شهر کابل موقعیت دارد که ۱۶ کیلو متر طول و ۵۵۰ متر عمق دارد.

بر بنیاد آمار های بدست آمده معدن آهن حاجیگگ بیش از دو میلیارد تن آهن را در خود جا داده است.

افغانستان در حال حاضر باید با استفاده از طرق و شیوه های مختلف و تطبیق برنامه های اساسی و زیر بنایی، برای رشد اقتصاد و خود کفایی درین زمینه بکوشد که استخراج و بهره برداری از معادن می‌تواند درین راستا خیلی سودمند واقع گردد که استخراج معدن آهن حاجیگگ نیز ازین رهگذر از اهمیت فراوانی برخوردار است.

با استخراج معدن آهن حاجیگگ دولت افغانستان سالانه مبلغ سه صد میلیون دالر عاید بدست خواهد آورد که در قسمت ارتقای سطح عواید ملی مفید واقع می‌گردد.

همچنان با آغاز کار استخراج زمینه ایجاد شغل برای تعداد زیاد هموطنان فراهم می‌گردد که از تعداد افراد نیازمند به شغل اندکی کاسته خواهد شد.

برای انتقال آهن استخراج شده ازین معدن راههای زیادی اسفالت شده و در بعضی ازین ها خط آهن تمديد می‌گردد.

در نهایت استخراج معدن حاجیگگ، میتواند سر آغاز خوبی برای دیگر سرمایه گذاری ها در تمام عرصه ها، خصوصاً بخش استخراج معادن در کشور باشد که از یک جانب نیازمندی افغانستان از رهگذر این مواد مهم مرفوع خواهد شد و از جانب دیگر ارزش اقتصادی بزرگی برای کشور ما خواهد داشت.

د دې گڼې مطالب

رئيس گُل د افغانستان بانک معرفي شد
تحويلدهي پول های بدست آمده از قاجقبران ...
اهمیت اقتصادی سازمان ایکو، سارک و شانگهای ...
د افغانستان بانک قانون
افزایش شهرک ها، بی سر پناهی و قیمت مسکن
بانک مرکزی و نقش ارتباطات
سکتور توریسم، دهلیزی برای توسعه ولایت بامیان
افغانستان د ورینمو لاری تگ لوری
مزایای خدمات ترانسپورتی در افغانستان
تادیات بین المللی از طریق اعتبار اسنادی
بهای حقیقی طلا

بانک

صاحب امتیاز: د افغانستان بانک

مدیر مسول: محمد کبیر کاووسی

گزارشگران: عبداللطیف بایانی و عبدالحفیظ شاهین

دیزاین: عبدالقیوم رووف ارغند

فوتو راپورتر: زیرک ملیا

آدرس: د افغانستان بانک

آمریت عمومی اسناد و ارتباط

تلیفون: ۰۰ ۹۳۰ ۲۰ ۲۱۰ ۳۸ ۱۵ / ۲۱۰ ۴۷ ۶۱

فکس: ۰۰ ۹۳۲۰ ۲۱۰۰ ۳۰۵

پست الکترونیکی: magazine@centralbank.gov.af

صفحه الکترونیکی: www.centralbank.gov.af

رئیس کل د افغانستان بانک به منسوبان آن اداره معرفی شد

سکتور بانکداری کشور معرفی گردید. ابتدا فرمان جلالتمآب حامد کرزی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان مبنی بر تقرر محترم نورالله دلاوری به سمت رئیس کل د افغانستان بانک توسط محترم پوهنمل سید ولی سلطان معاون پالیسی اداره امور و دارلانشا شورای وزیران قرائت گردید.

بعداً محترم هدایت امین ارسلا وزیر ارشد جمهوری اسلامی افغانستان طی صحبتی گفت: برای همه واضح است که د افغانستان بانک یکی از مهم ترین ارگان

محترم شریف احمدزی معاونین و سلام زاهد مشاور اداره حمایت از سرمایه گذاری در افغانستان (آیسا)، محترم سعادت نادری رئیس شرکت بیمه افغانستان، اسد ظفر رئیس اتحادیه تجاری افغان کالیفرونیا، رؤسای نهاد های صرافی و انتقال پول، تعداد کثیری از کارمندان اداره آیسا، آمرین دیپارتمنت ها و شعبات د افغانستان بانک و نمایندگان رسانه های جمعی در تالار کنفرانس های د افغانستان بانک به منسوبان د افغانستان بانک و

روز چهارشنبه ۹ قوس سال روان رئیس کل د افغانستان بانک طی محفل با شکوهی به اشتراک جلالتمآب هدایت امین ارسلا وزیر ارشد جمهوری اسلامی افغانستان، معینان وزارت های مالی و امور خارجه، محمد قربان حقجو رئیس هیئت عامل اتاق تجارت و صنایع، دگر جنرال نور الله منیر رئیس محافظت و امنیت رجال بر جسته دولتی، محترم خلیل صدیق رئیس اتحادیه بانکداران افغانستان، روسای بانکهای تجارتي، محترم نسیم اکبر و

های دولت افغانستان است و از جانب دیگر ریاست د افغانستان بانک یکی از عالیترین و مهمترین ادارات دولت جمهوری اسلامی افغانستان میباشد. د افغانستان بانک در همه سطوح رول بسیار قوی را داراست. نه تنها پالیسی پولی تحت کنترل آن است بلکه ترتیب پالیسی پولی و عملی ساختن پالیسی را نیز بدوش داشته و از جانب دیگر رشد بانکداری در افغانستان هم بر عهده د افغانستان بانک میباشد. برای رشد اقتصاد افغانستان و ایجاد شغل بطور خلاصه برای بهبود زندگی مردم افغانستان، رول بسیار مهم و اساسی را بازی میکند. فلهدا این موسسه یکی از مهم ترین ادارات افغانستان میباشد. درین چند ماه اخیر متأسفانه نسبت بروز مشکل در کابل بانک، د افغانستان بانک با چالش های بسیار قوی مواجه شد. لیکن الحمد لله اقدامات اولیه حکومت افغانستان و بانک مرکزی افغانستان توانست از توسعه بحران بانکی در افغانستان جلوگیری کند ولی هنوز هم تاثیرات آن تا حدی باقیمانده است. من امید وارم که قدم های اساسی دیگری بر داشته شود تا مشکل کابل بانک بصورت کُل حل شود و موقع برای رشد بهبود بانکداری در افغانستان باز هم مساعد گردد و اعتماد دو باره مردم افغانستان به سیستم بانکداری افغانستان دوباره اعاده شود. فکر میکنم درین وقت تعیین و تقرر

این خود یک خدمت بزرگ میباشد و از جانب خود و حکومت افغانستان از ایشان تشکر میکنم.

در اخیر صحبتیم از خداوند متعال برای جناب دلاوری رئیس کُل د افغانستان بانک موفقیت و کامیابی استدعا مینمایم و از هیئت رهبری و تمام کارمندان د افغانستان بانک متوقع هستم تا با محترم رئیس کُل د افغانستان بانک همکاری قوی کنند زیرا یک موسسه تنها به رهبری آن تعلق ندارد بلکه متعلق به کارمندان آن نیز میباشد آرزو دارم هر یک شما در کامیابی و موفقیت این موسسه بزرگ و مهم افغانستان (د افغانستان بانک) رول و نقش خود را ایفا کنید.

جناب دلاوری بحیث رئیس این اداره بسیار با اهمیت است و ایشان مجبور هستند در مقابل این چالش ها مبارزه قوی نمایند. من یقین دارم که این تقرر اصلاً نشان دهنده یک اعتماد قوی جلالتمآب رئیس جمهوری اسلامی افغانستان و رهبری افغانستان بالای شخصیت و اهلیت جناب نور الله دلاوری میباشد. از خداوند متعال برای شان موفقیت آرزو میکنم، در عین زمان میخواهم از خدمات جناب محب الله صافی که بحیث معاون اول و سر پرست د افغانستان بانک در چند ماه اخیر ایفای وظیفه می نمود اظهار قدر دانی کنم، ایشان توانستند از توسعه مشکل در سکتور بانکداری افغانستان جلوگیری نمایند.

کار کونکو په استازیتوب د زړه له کومی د افغانستان بانک لوی رئیس بناغلی نور الله دلاوری ته مبارکی وایم، د یادونی وړ ده چی په تیرو شپږو میاشتو کی چی د افغانستان د اسلامي جمهوریت جمهور رئیس د فرمان سره سم د مرکزی بانک سر پرستی او د چارو سمون ما ته په مستقیمه توگه را وسپارل شو، د افغانستان بانک د عامل پلاوی د خپلو محترمو کار کونکو سره په همغږی او هم آهنگی او په یو ښه چا پیريال او فضا کی د مرکزی بانک سیاستونه، هدفونه او دندی په ښه توگه تر سره کړی چی زه د ټولو منندوی یم.

باید ووايم چی دا شپږ میاشتی د افغانستان بانک د پاره مهمی میاشتی وی، له یوی خوا باید د کابل بانک ستونزو ته

المللی بالای کشور ما می شود. ما چالش های زیادی پیشرو داریم، میتوانیم از تجربه تلخ کابل بانک استفاده مثبت نموده اصلاحات را روی دست بگیریم تا یک نظام سالم و با اعتبار بانکی داشته باشیم. اطمینان دارم که با داشتن اعتقاد راسخ، زحمات بی شایبه و استفاده از علم و دانش مسلکی به این هدف ملی خویش نایل آئیم. به تعقیب سخنان جناب دلاوری محترم محب الله صافی معاون اول د افغانستان بانک که بعد از استعفا محترم عبدالقدیر فطرت طی فرمان جلالتمآب رئیس جمهوری اسلامی افغانستان به حیث سر پرست ریاست گل د افغانستان بانک توظیف شده بود گفت: زه د افغانستان بانک د عامل پلاوی او

بعداً محترم نورالله دلاوری رئیس گل د افغانستان بانک صحبت نموده گفت: از اینکه بار دیگر موقع مساعد شد تا به سمت رئیس گل د افغانستان بانک تقرر حاصل نمایم خداوند منان را سپاسگذارم و از جلالتمآب رئیس جمهوری اسلامی افغانستان که اینجانب را به وظیفه بسا مهم اقتصادی کشور انتخاب نمودند و از شورای ملی افغانستان که در تأیید اینجانب رای مثبت اعطا نمودند متشکر و سپاسگزارم. از اعتمادی که بالایم نمودند تشکر کرده سعی میورزم تا این اعتماد را باز هم بیشتر سازم.

باید گفت که د افغانستان بانک بحیث بانک مرکزی افغانستان مرکز اعتبار و اعتماد در کشور است به هر اندازه که شما به پول افغانی اعتماد داشته باشید به همان اندازه ارزش آن مستحکم تر می شود. وظیفه هر یک ما در بانک مرکزی نگهداشتن اعتماد مردم است. این وظیفه ملی را وقتی میتوان موفقانه انجام داد که با دقت، جدیت و صداقت کار نموده از یک طرف میزان قییم را متوازن نگهداشته و از جانب دیگر نظام بانکداری را مطابق قانون، انسجام و مراقبت نمائیم. در چند سال اخیر مشاهده کردیم که اندکی سهل انگاری درین راستا چه عواقب تلخی را بار آورده میتواند که باعث از دست دادن اعتماد مردم در داخل و حتی نگرانی جامعه بین

نموده و باز هم برای شان آرزوی موفقیت کرد. شایان ذکر است که محترم نور الله دلاوری یک بار دیگر نیز تصدی د افغانستان بانک را بر عهده داشت، همچنان طی سالهای متمادی عضویت شورای عالی د افغانستان بانک منحنیث عالیترین مرجع تصمیمگیری در د افغانستان بانک را داشته است از سوی دیگر محترم دلاوری از چند سال بدینسو سمت ریاست اداره حمایت از سرمایه گذاری در افغانستان (آیسا) را نیز به پیش برده است، محترم نور الله دلاوری بتأسی از حکم فقره ۱۱ ماده ۶۴ قانون اساسی جمهوری اسلامی افغانستان و مصوبه شماره ۱۲ مورخ ۵ قوس سال روان ولسی جرگه شورای ملی جمهوری اسلامی افغانستان با کسب ۱۷۳ رای تأییدی بحیث رئیس کل د افغانستان بانک تعیین گردید. ○

سر ته ورسوی څرنګه چی محترم رئیس صاحب او ارسلا صاحب دی ته اشاره وکړه چی تیرو ترڅو تجربو مونږ ته درس ورکړ او د نظام، قانون او اداری خلا وو له منځه وړلو ته باید څیر اوسپرو او ان شاء الله زه پوهیږم چی د نوی رهبری لاندی به تر سره شی دا مشری له دی نه مخکی هم د افغانستان بانک په عالی شوری په تیره هغه تصمیم گیریو کی چی په پالیسیو پوری اړوند وو په هغه کی بشپړه ونډه درلوده او امید لرم چی ان شاءالله د دوی په مرسته او لارښوونه به دا چاری سمی شی.

در اخیر جناب هدایت امین ارسلا وزیر ارشد دولت جمهوری اسلامی افغانستان، محترم نورالله دلاوری رئیس کُل د افغانستان بانک را تا دفتر کار شان همراهی

رسیدګی شوی وای او د پلی خوا د نوی کابل بانک چاری هم په ښه توګه مخ ته تللی وای، د دی هدف د پاره د مرکزی بانک یو ټکړه او رسیدلی ټیم موظف کړای شو. د دی سربیره د بین المللی ټولنی سره په ځانګړی توګه د IMF او د نړیوال بانک هغه سپارښتنی چی په مرکزی بانک پوری مربوطی وی په خپل وخت سر ته رسیدلی دی او دا نن الحمد لله د افغانستان بانک وطن پاله او رسیدلی ټیم په کونښن سره سر ته رسیدلی دی. دا یوازی د عامل هیئت د وس کار نه وو هغه حالات چی په هغه وخت کی په مرکزی بانک باندی راغلی وو د دی سربیره د مرکزی بانک له خوا ملی شورا، مدنی ټولنو او بهرنی شریکانو ته چی دلته مونږ سره د بین المللی ټولنی بیلا بیل استازی دی زیاتو پوښتنو ته په هغه وخت مناسب ځواب برابر شو تر څو د افغانستان بانک په اوږو بار پاتی ځینی نه وی.

البته ځینی پوښتنی او ځینی ځوابونه به رسنیو ته رسیدلی نه وی چی مناسب نه وه چی رسنی مخکی د دی د افغانستان بانک له بین المللی ټولنی سره یوی پایلی ته ورسپری هغه بهر ته را ووځی، د دی تر څنګ د افغانستان بانک اساسی هدف دا دی چی د افغانستان پولی سیاست، د اسعارو د زیرمو کنترول او اداره، د بازار عملیات، د اسهامو د مبادلوی نرخ، د بانکونو نظارت مهمی چاری په ښه توګه

تحویله پول های بدست آمده از قاچبران

مواد مخدر به د افغانستان بانک

روز چهارشنبه ۲۳ قوس سال روان محفلی به مناسبت تحویل دهی پول بدست آمده از قاچبران مواد مخدر به اشراک محترم نورالله دلاوری رئیس کل د افغانستان بانک، محترم محب الله صافی و محترم الحاج محمد عیسی طراب معاونین د افغانستان بانک، څارنپوه یار محمد حسین خیل رئیس عمومی څارنوالی اختصاصی مبارزه علیه جرایم مسکرات و مواد مخدر، احمد خالد موحد رئیس مطبوعات مرکز عدلی و قضایی مبارزه علیه مسکرات و مواد مخدر، محترم داکتر گل محمد عتیقی مشاور حقوقی د افغانستان بانک، محترم عبدالله دورانی رئیس کمیسیون حل منازعات مالی، همچنان

تعدادی از آمرین دیپارتمنت های د افغانستان بانک و نمایندگان رسانه های همگانی کشور در تالار کنفرانس های د افغانستان بانک تدویر یافت. در آغاز محترم نورالله دلاوری رئیس کل د افغانستان بانک طی صحبتی گفت: د افغانستان بانک منیجٹ بانک مرکزی کشور همکاری نزدیک با همه ارگان های دولت اسلامی افغانستان، بویژه ارگان های عدلی و قضایی افغانستان همچنان ارگان های امنیتی کشور دارد. این ارگان ها ما را در قسمت جلوگیری از تطهیر پول، تمویل تروریزم، پول سیاه و... در همه وقت کمک و یاری نموده اند. جا دارد که از ایشان سپاس گذاری نمایم. ما در

همه سطوح این همکاری ها را ادامه خواهیم داد، واقعاً ارگان های نامبرده در جلوگیری از خطرات در امور تطهیر پول فعالیت های همه جانبه نموده اند و دست آورد های خوبی دارند موفقیت مزید شان را در همه امور از خداوند متعال استعدا دارم. بعداً محترم یار محمد حسین خیل رئیس عمومی مبارزه علیه جرایم مسکرات و مواد مخدر پیرامون دست آورد های مرکز عدلی و قضایی مبارزه علیه مسکرات و مواد مخدر صحبت نموده گفت: در جریان هشت ماه سال روان محکمه استیناف جرایم مسکرات و مواد مخدر ۴۴۴ تن را به اتهام قاچاق مسکرات و مواد مخدر که قضایای شان از ولایات مختلف کشور به منظور تعقیب عدلی و قضایی به اداره ما موصلت نموده به حبس اضافه از بیست سال محکوم کرده است، در جمع محکومین مامورین

دولت، طبقه اناث و ۶ تن تبعه خارجی و تعدادی از قاچاقبران بزرگ شامل اند. وی همچنان افزود: به مقایسه هشت ماه سال ۱۳۸۹ در میزان محکومیت های جرایم قاچاق مسکرات و مواد مخدر ۱۳٪ افزایش از نظر کمی و کیفی بوجود آمده و همچنان طی این مدت ۱۹٪ در تعداد مضمونین افزایش دیده می شود. امروز طبق هدایت ماده ۱۹ و ۵۹ قانون مبارزه علیه مسکرات و مواد مخدر، پول هایی که از طرف قاچاقچیان مواد مخدر بدست نیرو

های امنیتی کشور آمده و در حساب امانت این اداره در پشتی بانک قرار دارد یعنی ۵۴۵۶۰۲۵ افغانی، ۱۰۷۹۱۵ دالر امریکائی و ۲۰۸۷۳۱۰۴ کلدلار پاکستانی که از جمله منابع ذیل بعد از طی مراحل همه جانبه ۱۴۵۱۶۶۳ افغانی، ۵۸۱۵۳ دالر امریکایی و ۳۹۶۹۱۲۶ کلدلار پاکستانی به عواید دولت تحویل گردیده است، باید گفت که مبارزه با مسکرات و قاچاقبران مواد مخدر بدون خستگی ادامه دارد.

بعدهاً احمد خالد موحد رئیس مطبوعات و سخنگوی مرکز عدلی و قضائی مبارزه علیه مواد مخدر پیرامون دستاورد های آن اداره صحبت نمود. متعاقباً از جانب محترم رئیس کل د افغانستان بانک و محترم رئیس عمومی ثارنوالی اختصاصی مبارزه علیه مسکرات و مواد مخدر به سوالات ژورنالستان پاسخ ارایه گردید. قابل یاد آوری است که مرکز عدلی و قضائی مبارزه علیه مسکرات و مواد مخدر در سال ۱۳۸۴ به همکاری مالی و تخنیکی جامعه جهانی تأسیس گردیده است. ●

کنفرانس مطبوعاتی رئیس گل د افغانستان بانک

درکنار بانکداری سنتی بانکداری اسلامی نیز وجود دارد، قانون بانکداری اسلامی در بانکهای خصوصی فعلاً در حالت ابتدائی قرار دارد، به بانک های خصوصی هدایت داده می شود تا صدور این قانون از اجراءت در بخش بانکداری اسلامی اجتناب نمایند. در بخش بانکداری اسلامی مورد مشورتی ساخته می شود که اعضای آنرا علمای دینی، اهل خبره و کارشناسان بانکداری اسلامی تشکیل میدهد، بانکداری اسلامی بر اساس شریعت اسلامی و تعاملات بانکداری اسلامی مانند سایر کشور های اسلامی تطبیق می گردد. محترم دلاوری افزود: تسریع جمع آوری قرضه های کابل بانک: قراریکه اطلاع دارید زمانیکه یک بانک توسط د افغانستان بانک مورد نظارت قرار گرفت

سیستم بانکداری اسلامی در تمامی بانکها، پروسه جمع آوری قرضه های کابل بانک، تقویت ظرفیت نظارتی بانک مرکزی، طرح انتقال اموال تجارتي از بنادر بحری الی بندر خشکه در داخل افغانستان (جلال آباد) برای شما معلومات ارائه نمایم: قانون بانکداری اسلامی افغانستان بانک تکمیل شده و امروز از طرف بانک مرکزی مراحل آخری آن طی، که بعداً به وزارت محترم عدلیه فرستاده میشود که بعد از تأیید به جلسه شورای وزیران و در نهایت به پارلمان سپرده می شود که بعد از تصویب پارلمان انفاذ می گردد، اگر قانون بانکداری اسلامی طی مراحل شود بهترین قانون بانکداری در منطقه خواهد بود که ما آنرا در اختیار خواهیم داشت

روز یکشنبه ۲۷ قوس سال جاری کنفرانس مطبوعاتی در تالار کنفرانسهای د افغانستان بانک به اشتراک محترم نورالله دلاوری رئیس بانک مرکزی افغانستان، محترم عبدالله دورانی رئیس کمیسیون حل منازعات مالی، محترم خلیل زی مدیر تصفیة کابل بانک، مسئولین بانک مرکزی و نمایندگان رسانه های جمعی کشور بخاطر فعالیت های بانک مرکزی و کابل بانک دایر گردید. ابتدا محترم نورالله دلاوری رئیس گل د افغانستان بانک صحبت نموده گفت: من به شما وعده نموده بودم که وقتاً فوقتاً شما را در جریان فعالیت های بانک مرکزی و کابل بانک قراردهم، حالا می خواهم در چهار مورد که عبارت از ترویج

شان تضمین جایداد اخذ شده که اگر پول و اقساط خود را نپردازند جایداد شان فروخته شده پول از نزد شان حصول می گردد، متأسفانه ۲۰٪ پول دیگر کابل بانک منبع آن معلوم نیست، ۸۰٪ پول قابل حصول است که ۲۰٪ در آینده قریب حصول می گردد، ۶۰٪ پول در ظرف ۱ الی ۵ سال حاصل خواهد شد، ۲۰٪ پول که نا معلوم است مدیریت بخش تصفیه در جستجوی آن است، تفتیش بین المللی نیز درمورد تحقیق مینماید تا پول مذکور بدست آید. در آخر کنفرانس به سوالات ژورنالستان توسط محترم رئیس کل د افغانستان بانک، رئیس کمیسیون حل منازعات مالی و معاون مدیریت تصفیه کابل بانک پاسخ داده شد. ●

جمع آوری شده، ۲۰٪ پول دیگر هم از جایداد های داخلی و خارجی کابل بانک بدست می آید. رئیس کمیسیون حل منازعات مالی و مدیر تصفیه کابل بانک به دومی سفر می نمایند و جایداد های کابل بانک بر اساس قوانین هر دو دولت تثبیت و درمورد تصمیم اتخاذ خواهد شد. قرضه های دیگری که سایر افراد و اشخاص از کابل بانک اخذ نموده اند حساب شان تکمیل گردیده و تفاهمنامه یی به همکاری د افغانستان بانک، مدیریت تصفیه و کمیسیون حل منازعات مالی و قرضه گیرندگان عقد شده است. در تفاهمنامه قرضه گیرندگان تعهد نموده اند که در ظرف یک الی پنج سال قروض شان را تحویل نمایند، حسابات شان معلوم است و اکثراً اقساط شان را داده اند. همچنان از نزد

و سرمایه اولی آن بانک از ۷۵٪ کمتر بود طبق قانون در آن بانک متولی مقرر میگردد تا آن بانک تحت نظارت مستقیم بگیرد، بر اساس همین قانون یک سال قبل در کابل بانک متولی مقرر و این بانک بطرف تصفیه رفت و مدیریت تصفیه تمامی دارایی های این بانک را دریافت و آنرا بر رسی نمود. از آغاز مشکل کابل بانک تا امروز ۸۳۵ میلیون دالر را د افغانستان بانک به نمایندگی از دولت به کابل بانک پرداخت نموده است، کابل بانک به دو بخش تقسیم گردیده یک بخش آن به مدیریت تصفیه کابل بانک سپرده شد و بخش دیگر آن بنام نوی کابل بانک مسمی شده که به خدمات اساسی خود مانند گذشته ادامه میدهد. از قرضه های کابل بانک تا فعلاً ۸۰ میلیون دالر

معاون اول د افغانستان بانک معرفی گردید

مشکلات بود، کار زیادی انجام داد. محترم هده وال باز هم بنا بر فرمان نمبر (۶۳۱۰) مقام ریاست جمهوری اسلامی افغانستان، منیچ معاون اول د افغانستان بانک تقرر حاصل نمود.

بعداً فرمان رئیس جمهوری دولت اسلامی افغانستان در مورد تقرر محترم خان افضل هده وال توسط محترم الحاج محمد عیسی طراب معاون دوم د افغانستان بانک قرائت گردید.

په پای کی بناغلی خان افضل هده وال خبری و کپری وی ویل: گرانودوستانو: ډیر خوښ یم چی داسی یوه موقع راکول

گفت: محترم خان افضل هده وال سابق سکرتر جنرال و سر مشاور د افغانستان بانک، طی چند سال وظیفه خود را به وجه احسن به پیشبرده و در قسمت ساختن قوانین د افغانستان بانک، بانکداری و لویج و مقررات سعی و تلاش زیاد نموده بود بعداً بر اساس فرمان ریاست جمهوری اسلامی افغانستان عهده دار ریاست بانک ملی افغان گردید. دربانک ملی افغان نیز، با برنامه ریزی دقیق و کار مخلصانه، آن بانک را

بسوی پیشرفت و تعالی سوق داده، درقسمت حصول قرضه های گذشته آن بانک که اسناد آن دارای نواقص و

بروز ۲۷ ماه قوس سال ۱۳۹۰ معاون اول د افغانستان بانک طی محفلی در تالار کنفرانس های د افغانستان بانک با اشتراک محترم نورالله دلاوری رئیس کُل د افغانستان بانک، محترم الحاج محمد عیسی طراب معاون دوم د افغانستان بانک، آمرین دیپارتمنت های د افغانستان بانک، رؤسای بانک های خصوصی، گل پادشاه مجیدی نماینده ولسی جرگه و نماینده های رسانه های جمعی معرفی گردید.

ابتداً محترم نورالله دلاوری رئیس کُل د افغانستان بانک درمورد شخصیت محترم خان افضل هده وال صحبت نموده چنین

در آخر محترم نورالله دلاوری رئیس کُل بانک مرکزی درمورد شخصیت محترم محب الله صافی صحبت نموده گفت: موصوف در شرایط بسیار دشوار سرپرستی د افغانستان بانک را در جریان چند ماه گذشته بر عهده داشته، خدمات شایسته و قابل قدری را در بانک مرکزی انجام داده اند که برای صافی صاحب موفقیت و کامیابی های بیشتری را از بار گاه خداوند متعال تمنا دارم. درختم محفل محترم هده وال به همراه رئیس کُل، معاون دوم، منسوبین د افغانستان بانک و نمایندگان رسانه های جمعی کشور تا دفتر کارش همراهی گردید. ●

په خپل اوسنی خبرو کی زه غواړم دريو ټکو ته اشاره وکړم
د هر نظام د جوړولو د پاره دري مهم ټکي پکار دي
۱- انسان په خپل کار کی ډیر مخلص واوسی.
۲- انسان باید ډیر امانت کار واوسی.
۳- انسان باید په خپل کار باندي پوه واوسی او ژمنه ورسره ولری، که په دی دریو کی یوهم نه وی زه په دی باندي باور لرم چی هیڅ نظام به مخ ته لاړ نه شی.

کیری او راباندي باور کیری خو د افغانستان له بانکی نظام څخه یو داسی چوکاټ جوړ کړو چی وکولای شو دا نظام د افغانستان د خلکو په خدمت کی واوسی، او په هغه معیارونو او اساساتو چی په دنیا کی مروج دی ټینگ کړای شی.
په لومړی قدم کی د جلالتماب د جمهور رئیس نه ډیر شکر گذار یم او په همدی شکل د دلاوری صاحب نه ډیره ډیره مننه او قدردانی کوم چی پر ما باندي یی اعتماد او باور وکړ تر خو یو دغسی مهمه وظیفه ماته وسپاری.

اهمیت اقتصادی سازمان ایکو، سارک و شانګهای برای افغانستان

آذربایجان، ایران، قزاقستان، قرغزستان، پاکستان، تاجکستان، ترکمنستان، ترکیه و ازبکستان عضویت آنرا دارند از فرصت های اقتصادی و تجاری در صورتیکه کشور های منطقه استفاده درست نموده و کشور های مذکور اگر با معقولیت وارد معاملات اقتصادی با همدیگر شوند همه مشکلات از زمان های گذشته از بین می رود، درحقیقت می توان گفت سازمان ایکو مقدمه بی برای بازار مشترک آسیا و همسان با بازار مشترک اروپا خواهد بود، افغانستان به عنوان کشوری دارای تمایز تقاطع ترانزیت منطقوی ازین سازمان باید استفاده اعظمی نماید، طوریکه وزرای فرهنگ کشور های سازمان ایکو در نشست کابل همکاری شان را با دولت افغانستان در رابطه به باز سازی آثار باستانی غزنی اعلام نمودند. در یازدهمین اجلاس سازمان ایکو که در شهر

سازمان همکاری اقتصادی ایکو در ابتدا توسط کشورهای ترکیه، ایران و پاکستان در سال ۱۳۴۳ در

استانبول پایتخت کشور ترکیه بنیان گذاری شد، فعالیت این سازمان بعد از پیروزی انقلاب اسلامی

ایران در سال ۱۳۵۷ به حالت تعلیق و در سال ۱۳۵۸ منحل گردید، اما فعالیت مجدد این سازمان بعد

ازینکه ایران در محاصره اقتصادی قرار گرفت در سال ۱۳۶۳ دوباره آغاز یافت اما تا سال ۱۳۶۹ عملاً

کدام فعالیتی نداشت، بعد از فروپاشی نظام کمونیستی و استقلال جمهوری های شوروی، جمهوریت

های تازه استقلال یافته علاقمند به شرکت در سازمان همکاری های اقتصادی ایکو گردیدند، در سال ۱۳۷۱

پنج کشور آسیای مرکزی به شمول افغانستان و آذربایجان به سازمان ایکو پیوستند که فعلاً در کشور، افغانستان،

تا حال موسساتی که در چوکات ایکو تشکیل گردیده عبارت انداز: بخش بیمه، اتاق تجارت و صنایع، بانک توسعه و تجارت، کشتی رانی، بنیاد علمی، موسسه فرهنگی و موسسه آموزشی عالی میباشد.

سازمان ایکو تصامیم زیادی بخاطر منفعت اعضای این سازمان اتخاذ نموده است از جمله تصامیمیکه برای افغانستان از اهمیت زیادی برخوردار است تعهد ایکو برای ایجاد یک منطقه آزاد تجاری تا سال ۲۰۱۵، موجودیت بانک ایکو، نهایی شدن پیش نویس موافقت نامه ایکو در خصوص امورات گمرکی و تسهیل صدور ویزا برای تجار و رانندگان ترانزیت، تهیه پیش نویس موافقت نامه برای پول شویی و به رسمیت شناختن استندرد ها و فعالیت های مشترک تجاری، ایجاد نمایشگاه های مجامع تجاری، ایجاد اتاق تجارت و صنعت در محوطه سازمان ایکو، احداث خطوط آهن حیرتان و شیر خان بندر به مزار شریف و نیز خط آهن چمن و سپین بولدک - قندهار - هرات، ایجاد تسهیلات دریایی از طرف ایران برای کشورهای محاط به خشکه مانند افغانستان از طریق بنادر جنوبی در خلیج فارس و دریای عمان، طرح تبادل سیاست های حمایتی در بخش های منابع انرژی و بازار ها، فراهم نمودن بازار مناسب برای سرمایه گذاری و نقش ایکو در باز سازی افغانستان میباشد. تا حال سه بار جلسه سازمان ایکو در افغانستان در شهر های کابل، هرات و مزار شریف دایر گردیده است.

عضویت افغانستان در سازمان همکاری های جنوب آسیا (سارک)

این سازمان در سال ۱۹۸۵ به ابتکار ضیالرحمن رئیس جمهور فقید بنگله دیش با شرکت کشور هایی چون: بنگله دیش، پاکستان، هند، بوتان، مالدیو، سریلانکا و نیپال ایجاد شد، اهداف این سازمان را حفظ استقلالیت، تمامیت ارضی و حاکمیت ملی کشور های عضو، تحکیم روابط

مسئول اجرایی سیاست ها و تنظیم امور می باشند. این شورا هر زمانیکه لازم باشد در تهران تشکیل جلسه می دهد، ریاست این شورا هر شش ماه بعد به یکی از کشور های عضو تعلق می گیرد تا فعلاً بیشتر از ۱۴۲ بار شورای نمایندگان دایم تشکیل شده است، شورای برنامه ریزی منطقه: این شورا از روسای سازمان های برنامه و بودجه دولت های عضو و یا نمایندگان آنها با همان اختیارات میباشد که حد اقل سالی یک بار تشکیل جلسه میدهد، نتیجه این جلسه به صورت گزارشی از گذشته و ارزیابی عمل کرد ها، تسلیم شورای وزیران می شود تا تصمیم گیری مناسب بعمل آید تا کنون بیشتر از ۱۹ جلسه شورای برنامه ریزی منطقه تشکیل شده است.

نشست های تخصصی و مقدماتی فنی جهت بررسی موضوعات گوناگون و گزارش آنها جهت ملاحظه به شورای برنامه ریزی منطقه ارایه می شود که درین مورد بیشتر از ۷ نشست مقدماتی در مورد زراعت، حمل و نقل، ارتباطات، تجارت، صنعت، انرژی، سرمایه گزاری، منابع انسانی، محیط زیست، معدن، مدیریت توسعه پایدار، تحقیقات اقتصادی و آمار و امور بین المللی میباشد، مقر سازمان همکاری های ایکو در تهران بوده که در رأس آن یک مدیر عمومی قرار دارد که این مدیریت عمومی داری دو معاون، شش مدیر، سه دستیار مدیر، تعدادی کارشناس و پرسونل همکاری و مساعدت میباشد، تعداد فعلی کارمندان این دارالانشا به ۶۰ نفر می رسد که ۳۵ درصد آن که در رده های مختلف ایفای وظیفه مینمایند از اتباع جمهوری اسلامی ایران میباشند.

مدیر کل بر اساس معرفی یک دولت عضو، توسط شورای وزیران منصوب می شود، مدت دوران وظیفه اش مدت ۴ سال می باشد، مدیر کل بعدی از بین کشور های عضو بر اساس حروف الفبا تعیین میشود.

استانبول ترکیه دایر شد عضویت د افغانستان بانک در بانک این سازمان پذیرفته شد، بعد ازین افغانستان میتواند از تسهیلات اعتباری و مالی این بانک در بخش های تجارت، ترانسپورت، سرمایه گذاری، معدن، زراعت و سایر بخش ها استفاده نماید.

عهد نامه ازمیر که سند بنیادین و اساسی سازمان ایکو شمرده می شود در سال ۱۹۷۷ توسط ترکیه، پاکستان و ایران امضا شد تا فعلاً این سند سه بار تجدید شده است بالاخره در سال ۱۹۹۶ این سند در حضور داشت ۸ کشور عضو به جز افغانستان و ازبکستان به امضا رسید و به منظور توسعه اقتصادی و اجتماعی عملاً بکار آغاز نمود. تسهیلات سازمان اقتصادی ایکو: بر اساس توافقاتی که در پیمان ازمیر روی آن تأکید بعمل آمده عبارت از نشست سران کشورهای عضو ایکو بخاطر توصیه های لازم و مفید بر اهداف و برنامه های سازمان مذکور میباشد، نشست سران کشورهای سازمان ایکو هر دو سال بعد در یکی از کشورهای عضو دایر می گردد، اولین اجلاس سران در تاریخ ۲۸ و ۲۹ دلو ۱۳۷۰ در تهران دایر شد و به تعاقب آن ۸ اجلاس دیگر به ترتیب در شهر های استانبول (ترکیه)، اسلام آباد (پاکستان)، عشق آباد (ترکمنستان)، الماتی (قزاقستان)، تهران (ایران)، استانبول (ترکیه)، دوشنبه (تاجکستان) و باکو (آذربایجان) دایر شده است. سیاست ها و تصمیمات سازمان ایکو توسط شورای وزیران کشورهای عضو تعیین می گردد، شورای وزیران سالانه یکبارمتناباً در یکی از کشورهای عضو دایر و تا کنون ۱۷ بار اجلاس شورای وزیران کشورهای سازمان اقتصادی ایکو دایر گردیده است، این شورا متشکل از مدیر کل مربوط وزارت امور خارجه و روسای نمایندگان سیاسی دولت های عضو در تهران می باشد. در حقیقت این شورا بازوی اجرایی شورای وزیران بوده و جز در مواقع تشکیل جلسه شورای وزیران، جانشین دایمی وزیران و از طرف آنها

خوب همجواری، عدم مداخله در امور بکدیگر، بر طرف نمودن دشواری ها و تنش ها منطقه ای و توسعه روابط اقتصادی دو جانبه یا چند جانبه اقتصادی، از بین بردن فقر و عقب ماندگی، موجودیت همکاری های منطقه ای و گسترش مبادلات آزاد، کاهش تعرفه های گمرکی و همکاری های علمی و فنی میان کشور های عضو تشکیل میدهد. فعالیت عمده این سازمان را عمدتاً راهکار های اقتصادی و اجتماعی تشکیل می دهد، کشور های عضو متعهد هستند تا در بخش های توسعه زیر ساخت های روستایی، منابع انسانی، توریسم، مبارزه علیه تروریسم، زراعت و مالداري، مخابرات، آبیاری، اطلاعات، انرژی، محیط زیست و مبارزه عایه فقر زدایی بوده و در هر بخش از این برنامه ها کمیته کاری تشکیل گردیده و تحقیقات در تمامی جوانب ادامه دارد. هیئت افغانی در سال ۱۳۸۶ در اجلاس سران کشور های عضو سارک در دهلی جدید پایتخت هند شرکت کرد و برای نخستین بار عضویت این اتحادیه را کسب کرد.

از نگاه وسعت جغرافیایی مساحت آن ۵۱۳۶ میلیون کیلو متر مربع و از نظر جمعیت نفوس آن ۲۳ در صد نفوس جهان را تشکیل و با موسسات و نهاد های بین المللی همکاری همه جانبه دارد، همکاری اعضای این سازمان و کشور هایی که به عنوان ناظر حضور دارند میتواند این سازمان را به یک نهاد مقتدر و توانا در منطقه مبدل سازد. کشور های عضو سارک اگرچه انجام برنامه های که در منطقه روی دست دارند، نایل شوند سر انجام موفق به محدودیت ها و موانع ترانزیتی و اقتصادی شده که در حقیقت همه وهمه به نفع افغانستان تمام خواهد شد. زیرا مسیر انتقالات کالا ها از شبه قاره هند به آسیای مرکزی و شرق میانه بوده و مسیر کوتاهی برای انتقال نفت و گاز از ترکمنستان و از مسیر افغانستان به سایر کشور های عضو سارک خصوصاً هند قابل اهمیت است.

افغانستان تصمیم دارد عضویت ناظر سازمان شانگهای باشد
سازمان همکاری های شانگهای که یک نهاد بین المللی بوده، رول قابل ملاحظه را در تأمین امنیت منطقوی داشته، جمهوری اسلامی افغانستان که در جولای سال ۲۰۱۱ عضویت دولت ناظر را در سازمان مذکور رسماً درخواست کرد، در نشست استانبول که تحت عنوان (امنیت منطقوی و همکاری در قلب آسیا به نفع افغانستان با ثبات و امن) درین اواخر کنفرانسی دایر گردیده بود، اشتراک کنندگان درین کنفرانس از درخواست افغانستان مبنی بر بدست آوردن عضویت ناظر در سازمان مذکور بخاطر عدم خطر گسترش تروریسم، قاچاق مواد مخدر و مهاجرت های غیر قانونی پشتیبانی نمودند در نشست این سازمان که در ۷ جون ۲۰۰۲ در سانکت پیتر بورک دایر شده بود تصمیم اتخاذ شد تا اعضا این سازمان در باز سازی افغانستان در عرصه های باز سازی امنیتی و اقتصادی تصمیم جدی اتخاذ نمایند بعد ازین، موضوع افغانستان در سازمان همکاری های شانگهای به یک امر اجتناب با پذیر مبدل گردیده و همه ساله موضوع افغانستان در اسناد سالانه این سازمان باز تاب می نماید، در سال ۲۰۰۴ برای اولین بار رئیس دولت موقت افغانستان در اجلاس شورای سران عضو سازمان همکاری های شانگهای، منعقد شهر شانگهای دعوت شده بود که بعداً در سال ۲۰۰۵ بین سازمان شانگهای و جمهوری اسلامی افغانستان بخاطر ایجاد پل ارتباط بین افغانستان و سازمان شانگهای جهت همکاری های بین المللی موافقه صورت گرفت، از سال ۲۰۰۶ بدین سو رئیس جمهوری اسلامی افغانستان بطور مهمان دایمی در اجلاس سازمان مذکور شرکت مینماید، همچنان در مارچ ۲۰۰۹ کنفرانس ویژه در مورد افغانستان در مسکو دایر گردید، در کنفرانس مذکور وزرای خارجه و نمایندگان کشور های عضو این سازمان بشمول افغانستان، دولت های

ناظر در سازمان شانگهای مانند ایران، پاکستان، هند و منگولیا، کشور های گروه ۸ مانند ایالات متحده امریکا، انگلستان، کانادا، فرانسه، ایتالیا، جرمنی، جاپان، ترکیه، ترکمنستان، هاند و همچنان بانکی مون سر منشی ملل متحد حضور داشتند و سازمان شانگهای مناسب ترین و بهترین منبع بحث و گفتگو میان کشور های منطقوی و بین المللی برای افغانستان میباشد.

افغانستان همیشه از کشورهای منطقه تقاضای تطبیق پروژه های بزرگ را نموده اند که بر اساس آن در اجلاس ماه نومبر ۲۰۱۱ این سازمان، وملاذیمیر پوتین صدراعظم فدراسیون روسیه در اجلاس مذکور اظهار داشت که روسیه حاضر است تا در باز سازی اقتصادی افغانستان اشتراک نموده و به کمک های خود به افغانستان ادامه دهد، افغانستان هم بار ها از کشور های منطقه تقاضا کرده تا در پیاده نمودن پروژه های بزرگ زیر بنایی، افغانستان را کمک نماید و در نو سازی و باز سازی نهاد های احاث شده قبلی توسط اتحاد جماهیر شوروی سابق مانند فابریکه خانه سای کابل، تونل سالنگ، فابریکه کود برق مزار شریف، فابریکه سمت جبل السراج، سیلوی کابل با مخزن ذخایر دولتی غله و فابریکه نان پزی دولتی و ... سهم همه جانبه بگیرد. در نهایت افغانستان در محراق توجه کشور های عضو سازمان شانگهای قرار گرفته زیرا شریان ترانسپورتی جهان که اروپا را با آسیا وصل میکند از افغانستان میگذرد که تحقق این پروژه هم به نفع اقتصادی افغانستان و هم به نفع سایر کشور های جهان است. ●

عبدالحفیظ شاهین

منبع: جریده انیس شماره ۱۶۹: ۵ قوس ۱۳۹۰

انترنت: نوشته استاد سیف الدین سیحون

انترنت: سایت گوگل

راه نجات: ایکو دریک نگاه، شماره ۲۰۱۱۰۹

حوت ۱۳۸۷

د افغانستان بانک ناظر گل

وټاکل شو

۱۳۷۱ پورې د ملي بانک د محاسبې د لوی مدیر، په ۱۳۷۲ کال کې د خزاني او د بهرنیو اسعارو د لوی مدیر، له ۱۳۷۳ کال څخه تر ۱۳۷۵ کال پورې د ملي بانک د تجارتي مرستیال په توگه دنده ترسره کړی، په ۱۳۷۵ کال کې د ځینو ستونزو له امله یې دنده خوشې کړی، په ۱۳۸۰ کال کې د ملي بانک د مرستیال او سرپرست په توگه، په ۱۳۸۱ کال کې په شمال زون کې د پیسو د تبادلې د پروسې د کمیسیون د آمر، په ۱۳۸۳ کال کې د افغانستان بانک د ناظر گل مرستیال، د ۱۳۸۴ کال په وروستیو کې د افغانستان بانک د ناظر گل په توگه، د ۱۳۸۹ کال نه د روان کال د لیندۍ تر وروستیو پورې د ایسا ادارې د داخلي تفتیش د آمر په توگه دنده ترسره کړی او اوس مهال د افغانستان بانک د ناظر گل د ادارې مسوولیت په غاړه لري.

اداره کړي. هر څوک د خپل شخصي مسوولیت په برخه کې له نورو سره په گډ تفاهم کې خپل کاري مسوولیتونه کولای شي تر سره کړي. د ټولو همکارانو څخه غواړم چې همدغه خبره په پام کې ونیسي خپل کارونه په گډه سره پر مخ بوزي خو د افغانستان بانک اعتماد وساتل شي او لا پسې پیاوړی شي.

یو ځل بیا د افغانستان بانک د ناظر گل په توگه د پاچاه خان مومن زاده ټاکنه ورته مبارک وایم او له مسوولیت څخه ډکې دندې په سرته رسولو کې د لوی خدای له دربار څخه ورته بریالیتوب غواړم.

وروسته پاچاه خان مومن زاده هم په خپل وار د افغانستان بانک له عامل پلاوي څخه مننه وکړه او ژمنه یې وکړه چې خپله دنده به په ښه توگه ترسره کوي.

نوموړی په ۱۳۵۳ هجري لمريز کال کې په افغان ملي بانک کې مقرر او تر ۱۳۶۰ کال پورې یې د بانک په بیلابیلو څانگو کې دنده ترسره کړی، په ۱۳۶۰ کال کې د محاسبې د مرستیال او په ۱۳۶۲ کال کې د بانکي بیلاس د مدیر، له ۱۳۶۳ څخه تر

د روان کال د لیندۍ په ۲۹ نیټه د افغانستان بانک د لومړي مرستیال او سرپرست ښاغلی خان افضل هډه وال، د دویم مرستیال ښاغلی الحاج محمد عیسی طراب، د دیپارتمنتونو د آمرینو او نورو کارکوونکو په گډون پادشاه خان مومن زاده د افغانستان بانک د ناظر گل په توگه د بانک د کنفرانسونو په تالار کې د یوې غونډې په ترڅ کې د ښاغلی هډه وال له خوا کارکوونکو ته وروپېژندل شو. ښاغلي خان افضل هډه وال په دې غونډه کې په خپلو خبرو کې وویل: پادشاه خان مومن زاده یو ژمن او په بانکي چارو کې بلد دی، کولای شي دا کارونه سر ته ورسوي.

گرانو حاضرینو او همکارانو!

په اوسني وخت کې د هرې ادارې کاري چارې په یو سړي پورې اړه نلري بلکې په گډه د یو ټیم په توگه پر مخ بیول کیږي، په افغانستان بانک کې کارونه باید همدا ډول تر سره شي.

عامل پلاوي او د دیپارتمنتونو آمرین د بانک د کارکوونکو پرته نشي کولای کار وکړي او د افغانستان بانک کاري سیستم

افزایش شهرک‌های سرپناهی و قیمت مسکن

مشکلات فراوان در قسمت مسکن در تمام نقاط جهان وجود دارد ولی این مشکل طی چند سال اخیر در کشور ما فوق العاده سیر صعودی را پیموده که مردم را تحت تاثیر خویش در آورده است. قیمت مسکن، در مجموع قیمت خانه‌های فروشی، گروهی و کرایبی در تمام کشور بخصوص در پایتخت و زون‌های بزرگ افغانستان نسبت به چهار الی پنج سال قبل بطور سرسام آور افزایش یافته است که اکثریت مردم از این ناحیه به مشکل روبرو گردیده اند.

دلایل افزایش سرسام آور قیمت مسکن اکثراً مربوط به وضع امنیتی تقریباً خوب و

آمدن داوطلبانه و اخراج جبری مهاجرین از کشورهای همسایه و دیگر ممالک دور دست، مساعد بودن نسبی زمینه کار و رو آوردن مردم از قراء و قصبات به شهرها، افزایش تقاضا به سرپناه، شایعات در قسمت به اتمام رسیدن ظرفیت زمین و خانه در کابل و غیره مسایل میتواند باشد.

با رشد سرسام آور و سریع افزایش قیمت مسکن، قیمت خانه‌های گروهی و کرایبی نیز در شهرها افزایش یافته است و به مشکل میتوان خانه‌های گروهی و کرایبی پیدا کرد. پیدا نمودن خانه به قیمت مناسب ماه‌ها را در بر میگیرد، باید تمام رهنماها و

کوچه‌های شهر را جستجو کرد و متناسب به عاید و معاش بخور و نمیر، خانه‌یی سراغ کرد تا مطابق درآمد ناچیزیکه شاید، مصرف یک شبانه روزی بعضی از افراد باشد، از یک سو کرایه خانه را پرداخت و از طرف دیگر زندگی شبا روزی خویش را با صد نارسایی اقتصادی دیگر به پیش برد.

سوء استفاده‌های فراوان و وسیع و نبود اداره، مدیریت و کارکرد سالم و همچنان نبود کنترل بالای کسانیکه خانه‌های خویش را به کرایه و یا گروهی میدهند سبب شده است که هر کس طور دلخواه و

ماهوار و طویل المدت از معاشات شان وضع نمایند، همچنان قابل یادآورست، در صورتیکه دولت زمینه کار را برای مردم در ولایات و اطراف مهیا سازد، چون اکثر مردم در ولایات دارای یک سرپناه اند آنها به شهر خویش باقی مانده و از آمدن به مرکز صرف نظر مینمایند و حتی یکنعداد افرادی که در مرکز جاگزین شده اند با ایجاد زمینه اشتغال دو باره رهسپار مناطق خویش میشوند، بدون شک با ایجاد شهرک ها و آپارتمان ها و فروش آن به قشر دارای عاید و درآمد ناچیز و ایجاد زمینه کار به مردم در اطراف خود به خود تقاضا برای سرپناه کم میشود که با کم شدن تقاضا، قیمت اسکان نیز کاهش یافته و تا اندازه مشکلات مردم از ناحیه اسکان رفع میگردد. در صورتیکه دولت و مسوولین امور شهری در قسمت تهیه مسکن در زمین های غیر قابل کشت که به هزار ها جریب در نقاط مختلف این سرزمین مخصوصاً در پایتخت کشور موجود است، شهرک ها و بلاک های رهائشی ایجاد و اقدامات به موقع را در این زمینه انجام دهند این اقدامات میتواند منجر به کاهش قیمت مسکن، کاهش قیمت خانه های گرو و کرایه، رفع مشکلات هزارها بی سرپناه و همچنان باعث زیبایی و نمای پایتخت و شهر های دیگر این سرزمین جنگ زده گردد. ●

بی سرپناهی، مشکلات فراوانی را برای تعداد زیادی از مردم بخصوص برای کسانی که دارای عاید ثابت و یا دارای معاش کم و حتی ناچیز (مامورین، معلمین و کارکنان دولت و کارگران روز مزد) و مردمی که زیر فقر قرار دارند به بار آورده است. این مشکلات به کرات و به انواع مختلف دامن گیر این قشر جامعه شده و حتی میتوان حدس زد که در آینده نیز این روند روز بروز با برگشت داوطلبانه مهاجرین افغان از کشور های همسایه و افزایش نفوس در پایتخت و شهر ها بیشتر گردد و باعث ایجاد مشکلات اقتصادی بیش از حد مردم گردد.

جهت رفع مشکلات مردم از نگاه سرپناه و مسکن؛ دولت بخصوص مسوولین وزارت انکشاف شهری، شارووالی کابل و سرمایه گذاران باید مشکلات مردم را درین حالت بغرنج مورد غور و مطالعه قرار دهند و با همکاری و همانگی یکدیگر طرح های اساسی و اصولی را جهت کاهش قیمت مسکن و زمین روی دست گیرند و شهرک های مسکونی دولتی و خصوصی در گوشه و کنار این شهر و شهر های بزرگ دیگر، توسط دولت و سکاتور خصوصی اعمار نموده و بعد از تشخیص دقیق به مردم بی سرپناه این سرزمین جنگ دیده در مقابل پول و به یک قیمت مناسب توزیع و پول آنرا به طور اقساط مختلف،

به هر اندازه که میتواند خانه خویش را به بالاترین قیمت به مردم گرو و یا به کرایه بدهد، شخصی که به خانه ضرورت دارد ناگزیر از خوراک روزمره خویش کاسته و خانه را به کرایه بگیرد، از طرف دیگر مردم برای رفع مشکلات خویش مجبور میشوند تا با خرید یک نمره زمین آن هم در یک فاصله دور از شهر و بالاترین نقطه کوه، تمام دار و ندار خویش را به فروش برسانند و مالک یک نمره کوچک و بدون اسناد شرعی که توسط بعضی از حلقات در گوشه و کنار این سرزمین بفروش میرسد، شوند. قیمت مسکن در مجموع (فروشی، گرو و کرایه) رابطه مستقیم با عرضه و تقاضا نیز دارد. در صورتیکه عرضه مسکن کم باشد و تقاضا زیاد در آن صورت قیمت ها افزایش میابد و برعکس در صورتیکه عرضه زیاد و تقاضا برای خانه کم باشد خود به خود قیمت ها کاهش میابد. نکته جالب و قابل توجه در قسمت بلند رفتن قیم مسکن اینست که اعمار منازل فوق العاده و به سرعت جریان دارد و سیر صعودی را میسپاید یعنی شهرک ها و واحد های مسکونی زیادی به نام های گوناگون در گوشه و کنار این مملکت به دیزاین و نقشه های روز توسط تجار و سرمایه گذاران تهداب گذاری و اعمار میگردد، ولی قیمت ها رو به افزایش و توان خرید مردم برعکس رو به کاهش است.

بانک مرکزی و نقش ارتباطات

ارائه پریزنتیشن ها انتقال معلومات بدارند تا ایشان نیز با آموخته های موصوف آشنایی حاصل نمایند. اما با تأسف که در د افغانستان بانک این موضوع به هیچ وجه مروج نبوده و عملی نمیگردد.

در این اواخر آقای شفیق الله بارز عضو آمریت عمومی اسناد و ارتباط جهت سپری نمودن

میگردد.

هر سال تعداد زیاد کارمندان هم در مرکز د افغانستان بانک، ادارات دیگر دولتی و همچنان در خارج از کشور جهت آموزش اعزام گردیده و با آشنایی با برنامه ها و سیستم های جدید بکار خود ادامه میدهند. اما چیزیکه مهم و قابل یاد آوریست

در شرایط فعلی جهت ارتقای ظرفیت کاری کارمندان، ادارات مربوط برنامه های آموزشی را در بخش های مختلف و دیپارتمنت های مختلف تدارک می بینند، چون در شرایط حاضر با پیشرفت علوم، ساینس و تکنالوژی و رویکار شدن سیستم های جدید، کارمندان باید با سیستم های جدید آشنایی حاصل نموده

کورسی تحت نام (بانکداری مرکزی) برای مدت (۱۵) روز عازم کشور مالیزیا گردیده بود که موصوف طی جریان آموزش این کورس، حین تدریس سهم فعال گرفته و در میان اشتراک کنندگان که از (۵) کشور اشتراک ورزیده بودند مقام بهترین

افرادیکه در نشست ها، کورس ها، مجالس و حتی بازدید در کشور های خارجی اشتراک می ورزند، باید بعد از ختم کورس و بازگشت به وظیفه در مورد یافته ها و آموخته های خود، برای دیپارتمنت های مربوط یا برای تعداد بیشتر کارمندان د افغانستان بانک طی

و در اجرای امور از آن استفاده نمایند. در د افغانستان بانک هم اداره یی بنام مرکز رشد و آموزش کارمندان وجود دارد که در قسمت تدارک و راه اندازی اینچنین برنامه ها مسوولیت داشته و کار می نماید که این برنامه ها شامل کورس های داخلی و خارجی

communicator را حایز و بعنوان تقدیر نمونه پول فلزی مالیزیا را نیز بدست آورده است. همچنان آقای بارز بعد از بازگشت به وطن و آغاز مجدد وظیفه اش، پرزنتیشنی را نیز از آموخته های خود آماده ساخته و برای تعدادی از کارمندان بخش های مختلف در مرکز آموزش کارمندان د افغانستان بانک، ارائه داشت که مورد توجه شاملان قرار گرفت و قسمت هایی از آنرا جهت آگاهی بیشتر در این شماره میآوریم.

بانکهای مرکزی در طول ادوار مختلف تاریخ از بدو پیدایش تا اکنون با فعالیت های مختلفی چون: بانکدار، مشاور و نماینده مالی دولت، طرح، تطبیق و اجرای سیاست پولی، کنترل و اداره ذخایر ارزی، انحصار، چاپ و نشر بانکنوتها، کنترل حجم پول و تأمین ثبات پولی، مدیریت سالم سیستم تادیات، نظارت بر بانکهای تجاری، تأمین ثبات مالی و آخرین مرجع قرضه دهنده برای بانکهای تجاری در جریان بحران شناسایی شده اند.

سوال داشتن بانک مرکزی در کشور ها زمانی مطرح شد که وضعیت اقتصادی آنها رو به وخامت گذاشت و دولت ها نسبت جریان زیاد پول در کشور دچار مشکلات حاد گردیدند، به گونه مثال امریکا از جمله کشور های مترقی امروز، تا قرن بیستم فاقد بانک مرکزی بوده اما بعد از قرن بیست متوجه شدند که پول و کزیدت اگر از یک طرف به مثابه جریان خون در اقتصاد بکار رفته، سهولت برای تجار، فرصت های وظیفوی برای افراد جامعه و بالاخره رشد متوازن اقتصادی در کشور ها را ایجاد میکند از طرف دیگر افزایش آن نیز

تهدیدی است که اقتصاد را به انفلاسیون مواجه میسازد. بدین ملحوظ موجودیت مرجع که کنترل حجم پول وسایر سیاست های پولی را به منصفه اجرا گذارد، یک ضرورت مبرم دانسته شده و بانک مرکزی تشکیل گردید.

یکی از جمله عوامل دیگر پیدایش بانک مرکزی در کشور ها استقلالیت نظام و مدیریت پولی یک کشور از نفوذ سیاست ها و برنامه های دولت ها و منافع گروه های سیاسی میباشد، زیرا تاریخ نشان میدهد که قبل از ایجاد نهادی بنام بانک مرکزی، دولت ها حق انحصار، چاپ و نشر پول را بر عهده داشتند که با استفاده از این امتیاز هرگاه به کسر بودجه مواجه می شدند، با چاپ و افزایش حجم پول در گردش به انفلاسیون دامن می زدند. اینجاست که استقلالیت بانک مرکزی یک امر ضروری پنداشته شده که با تحقق آن بانکهای مرکزی میتوانند سیاست های پولی مناسب تری را روی دست گرفته، انفلاسیون را سرکوب نموده، از کسر بودجه تا یک حد کاسته، رشد تولید ملی را سرعت بخشیده و بالاخره شکوفایی اقتصادی و رفاه اجتماعی را بار آورد.

باید خاطر نشان نمود که استقلال بانک مرکزی بدان معنی نیست که بانک مرکزی آزادی مطلق دارد و نباید توجهی به سیاست ها و برنامه های دولت بکند، بلکه سیاست ها و طرح های بانک مرکزی باید بر اساس سیاست های گلی دولت پایه گذاری شده و با توجه به شرایط اقتصادی و مراحل انکشافی کشور، سیاست های پولی معقول و موثری را بکار

ببندد تا ضمن کنترل انفلاسیون باعث رکود اقتصادی و بیکاری نشود.

به قول دیگر استقلال بانک های مرکزی را میتوان در دو سطح به معرفی گرفت، سطح اول استقلال بانک مرکزی آنست که بانک مرکزی به تنهایی و مستقل از دولت به تعیین اهداف اقتصادی بپردازد و سطح دوم که از حالت اول محدودتر میباشد، آنست که اهداف کلان اقتصادی از جانب دولت تعیین میشود اما تعیین روش ها یا اسلوب هایی که باید در تحقق آن بکار رود از جانب بانک مرکزی صورت میگیرد. مثلاً در افغانستان نظام بازار آزاد تصمیم دولت بوده اما طرح سیاست هایی که باید آنرا بکار بست از جانب د افغانستان بانک (بانک مرکزی کشور) صورت میگیرد.

در آخرین تحلیل باید خاطر نشان نمود که تصمیم بانکهای مرکزی کمتر سیاسی اما بیشتر باید اقتصادی باشد تا بتواند نظم مطلوبی را در نظام پولی کشور ایجاد کرده و کارایی سیستم اقتصادی کشور را افزایش دهد.

در شرایط کنونی ثبات پولی، ثبات مالی و سیستم سالم تادیات از جمله سه اصلی است که در محراق توجه بانکهای مرکزی قرار دارد، یعنی اکنون بانکهای مرکزی وارد صحنه جدیدی میشوند، زیرا در گذشته بانکهای مرکزی تنها در خصوص ثبات پولی و یا ثبات قیمت ها مسوول بودند اما اکنون ثبات مالی نیز جزئی از وظایف بانک های مرکزی قرار گرفته است که هر دو مورد از جمله اهداف مهم بانکهای مرکزی محسوب میشوند.

از آنجائیکه بانکهای مرکزی نهاد های پولی ◀◀

پي را در منعكس ساختن اهداف، پاليسي ها و دستاورد هاي نظام مالي و بانكي جهت آگاهي عامه ميتواند ايفا نمايد، همچنان هماهنگي بين سه اصل مهم بانكداري مركزي كه همانا ثبات پولی، ثبات مالی و سیستم تادیات میباشد، از طریق ارتباطات صورت میگیرد. مهم تر از همه اینکه ارتباطات میتواند نقش به سزای خود را در تنظیم مناسبات فی مابین مقامات بانک مرکزی و شرکاء آن (مردم عام، پارلمان، رسانه ها، جامعه اکادمیک و...) ايفا نماید. امروزه بانکهای مرکزی منطقه و جهان به نقش حیاتی ارتباطات در بانک مرکزی پی برده و آنرا منحيث یک بخش عمده پالیسی ساز شامل در هر سه بخش بانكداري مركزي (ثبات پولی، ثبات مالی و سیستم تادیات) عنوان نموده و بیشترین افراد را در این بخش استخدام می نمایند تا با برگزاری کنفرانس ها، ورکشاپ ها، سیمینار ها، سمپوزیم ها و سایر وسایل ارتباطی، بانک مرکزی، نقش آن، پالیسی ها، دستاورد ها و سایر مسایل را به اذهان مردم رسانیده و اعتماد آنها را نسبت به سكتور مالي و بانكداري جلب نماید.

مدیریت نشرات و ارتباطات ضمن استعدادی رشد و موفقیت بیشتر برای آقای بارز، توقع دارد تا منبع تمام کارمندان و همکاران در همه سطوح که جهت آموزش و اشتراک در کورسهای مسلکی بخارج از کشور میروند، بعد از بازگشت آموخته های خویش را با دیگر کارمندان شریک سازند تا کسانی که چانس اشتراک نیافته اند، از این طریق به غنای علمی شان افزوده گردد. ●

Capital Market, Islamic Money Market, ارتقاء اداره جمعی سالم، شفافیت در کار و حسابدھی، ایجاد نظم و دسپلین در مارکیت های مالی، سیستم ستندرد محاسبوی و بالاخره سیستم تادیات مورد اعتماد از جمله مواردی اند که باعث ایجاد ثبات مالی شده میتوانند.

فراموش نباید کرد که سیستم تادیات یک بخش عمده سكتور مالي را تشکیل میدهد و راه را برای اجرای مقاصد مالی و سرمایه گذاری فراهم میکند یا اگر به زبان ساده تر گفته شود، سیستم تادیات به مثابه سرک های اسفالت شده بروی کاروان اقتصادی یک کشور است. حال به هر اندازه که سرک ها و شاهراه ها یعنی سیستم تادیات ما خویتر باشد و در آن زد و بند وجود نداشته باشد، به همان اندازه کاروان اقتصادی ما به سرعت حرکت کرده و ما را به مقاصد مفید و ارزنده ما میرساند.

به هر حال با در نظر داشت تمام موارد متذکره و شرایط کنونی که وضعیت اقتصادی و مالی جهان پس از سپری نمودن یک دوره بحران شدید رو به بهبود می نهد و معلومات از چهارگوشه جهان به سرعت سرازیر میشود، وظیفه بانک های مرکزی است که دولت های شانرا با مشوره های سودبخش و نظریات اقتصادی مثمر توأم با طرح ها و پالیسی های ارزنده کمک کند تا راهبردهای بهتری پولی و مالی را روی دست بگیرند که در مقابل نا ملایمت بحران های محتمل در آینده مصون باقی بمانند که این همه از طریق ارتباطات سالم صورت میگیرد.

از طرف دیگر ارتباطات نقش اساسی و ارزنده

کشور خود اند، در قبال ثبات پولی که همانا ارزش پول داخلی کشور در مقابل ارزهای خارجی میباشد، مسوول اند که این مهم از طریق ثبات قیم صورت گرفته و انفلاسیون را در درازمدت پائین و با ثبات نگه میدارد که از این رهگذر فضای اعتماد به پول داخلی کشور ایجاد شده باعث افزایش میزان پس انداز ها میشود که این روند، سرمایه گذاری را در کشور افزایش داده، فعالیت های اقتصادی را در عرصه های مختلف بیشتر ساخته که بدون شک فرصت های وظیفوی برای هزارها تن از افراد جامعه را میسر میسازد که در نتیجه باعث توسعه و انکشاف اقتصاد میشود.

از طرف دیگر ثبات مالی در کنار ثبات پولی اخیراً به یک هدف با اهمیت برای بانکهای مرکزی مبدل شده است، زیرا ثبات مالی باعث ایجاد فضای اعتماد شده، سپرده گذاران و سرمایه گذاران را وامیدارد تا با اطمینان خاطر داخل سرمایه گذاری های کوتاه مدت و درازمدت شوند که این روند باعث ایجاد سیستم مالی مستحکم شده و کشورها را بدون کمک و پشتوانه خارجی میتواند به اهداف و پلان های بزرگ شکوفایی نظام مالی و اقتصادی برساند. برای دست یافتن به این امر مهم و ساختاری، در نظر داشتن قوانین و مقررات احتیاطی، چارچوب موثر نظارتی، زیرا نظارت بر بانکها از چالش بر انگیزترین فعالیت های بانکهای مرکزی میباشد، تنوع در سیستم مالی مثلاً ایجاد بازار های اوراق بهادار (Bonds, Securities, Shares,) (Capital markets, Money Markets) و به همین ترتیب در عرصه بانكداري اسلامي کمپنی های تکافل، سکوک، Islamic

سکتور توریزم، دهلیزی برای توسعه ولایت بامیان

با تاسف دیده می شود که در این بخش کوچکترین سرمایه گذاری صورت نگرفته است و سکتور توریزم افغانستان در حالت مقدماتی قرار داشته و هنوز به منبع مهم عایداتی کشور ما تبدیل نشده است، چیزی که ظرفیت آنرا بدون شک دارد.

سرمایه گذاری در بخش توریزم، ضمن اینکه باعث حفظ و صیانت هویت فرهنگی کشور ما می شود، راه را برای ورود اسعار باز کرده، در زمینه استخدام نیز نقش موثری ایفا می کند. با سرمایه گذاری در بخش توریزم ولایت بامیان، می توان دروازه دهلیز توسعه این ولایت را گشود، زمینه استخدام را فراهم ساخت و این ولایت را به یکی از ولایات

نقاط جهان قرار می گیرد. جاهای تاریخی، منظره های زیبا و جالب طبیعی، حیوانات گونه گونه وحشی و آب و هوای گوارا که خوشبختانه کشور ما تمام اینها را دارد، نیز از مواردی هستند که مورد توجه سیاحان قرار می گیرند و اگر در این بخش سرمایه گذاری بیشتر و بهینه صورت بگیرد، با صراحت گفته می توانیم که سکتور توریزم افغانستان، یکی از سکتورهای موفق، پردرآمد و برای تقاطع فرهنگی موثر خواهد بود. یکی از مناطقی که در حال حاضر هم از لحاظ امنیت و هم از لحاظ داشته های تاریخی و طبیعت زیبا مورد علاقه سیاحان داخلی و خارجی قرار می گیرد، ولایت بامیان است. اما

انسانها خلق کننده چیزهای خیلی مهم و با ارزش درین کره خاکی می باشند که روند تاریخی آنها را به نحوی بسیار خوب نمایانگر می سازد. در حقیقت امر همین تلاش و کار انسانها در عرصه ها، زمینه ها و پهلوهای گوناگون است که تاریخ بشریت را رقم می زند. تاریخ نشان داده است که انسان ها برای ادامه زندگی در جستجوی گزینش و انتخاب راه های متعدد بوده اند و همین تلاش سبب گردیده است که به ابتکارات و خلاقیت های استثنایی در بخش های مادی و معنوی دست بزنند. شکوه و زیبایی این خلاقیت ها و ابتکارات با مرور زمان، باعث جلب توجه مردم شده و مورد توجه لشکری از سیاحان سایر

سید جوهر شاه امینی

با وجودی که ولایت بامیان استعداد سرشار برای جلب سرمایه گذاری در بخش توریسم دارد و چنانچه تذکر رفت این سرمایه گذاری می تواند در توسعه این ولایت نقش چشمگیر ایفا نماید، ولی از جائیکه تا اکنون چنین سرمایه گذاری صورت نگرفته است، اقتصاد این ولایت عمدتاً به سکتور زراعت محدود مانده که طبیعی است با خشکسالی های متواتر مردم را به فلاکت و بدبختی روبرو می سازند. با وجودی این که تا اکنون سرمایه گذاری های لازم و مناسب در بخش های توریستی و سیاحتی بامیان صورت نگرفته است ولی همین اکنون نیز سالانه ۱۷ میلیون افغانی به حیث عاید به خزانه دولتی واریز می گردد. در صورتیکه در بخش های مختلف این ولایت بخصوص در حول و حوش بوداهای بامیان و از همه مهتر در کنار زیبایی و شکوه بند امیر، سرمایه گذاری های سیاحتی صورت بگیرد، سالانه میلیون ها سیاح به این ولایت سرازیر خواهد شد و در تقویۀ بنیه اقتصادی کشور ما رول ارزنده بازی خواهد کرد. ●

مدرن، خدمات گوناگون بانکی، وسایل ارتباطی، ترانسپورت مدرن به شمول میدان هوایی استندرد و... ایجاد گردد. بامیان دارای خلاقیت ها و زیبایی های ذیل است و سرمایه گذاری بر آن می تواند نقش بسیار عالی در رونق سکتور توریسم و از آن طریق در رشد تولید ناخالص داخلی کشور ایفا نماید: دو تا پیکره های بودا که در دل صخره به شکل ایستاده کنده شده اند که بر اساس اظهارات پژوهشگران و باستان شناسان، بودای شاه مامه که ۳۵ متر ارتفاع دارد، اول ساخته شده و کارش یک قرن دوام داشته یعنی از قرن سوم شروع و در قرن چهارم به اتمام رسیده است که سپس بودای صلصال با مهارت های خاص با ارتفاع ۵۳ متر ساخته شده است که با درد بنابر توطئه های کشورهای همسایه با خاک یکسان شده ولی زیبایی و شکوه آن هنوز توجه سیاحان را جلب می کند. شهر ضحاک مار دوش، شهر غلغله، صدها سموچ به دوطرف مجسمه های بودا و سموچ هایی که در دره فولادی با عرض سه متر و عرض ۲ متر کنده شده، چهل برج در ۸۰ میلی شمال نیک مرکز ولسوالی یکاولنگ نزدیک قریه سختگی بالای تپه خاکی که دارای ۱۰۰ برج می باشد. از منظره ها و جاهای دیدنی و طبیعی ولایت بامیان بند امیر می باشد که در ساحه ولسوالی یکاولنگ واقع و از مرکز ولایت تا آنجا ۷۵ کیلو متر فاصله است. در عین زمان حوض بابا، دره آجر و ده ها دره دیگر که هر کدام منظره های خیلی دلربا و زیبا دارد، که هنوز زیبایی های آن کمتر انعکاس یافته است.

مهم رفت و آمد سیاحان تبدیل کرد که مطمئناً این ولایت عقب افتاده، با این سرمایه گذاری موثر، در جمله یکی از ولایات توسعه یافته و دارای نقش مهم در تولید ناخالص داخلی کشور ما قرار خواهد گرفت.

توریسم امروز به یکی از سکتورهای مهم اقتصاد تبدیل شده است که تمام کشورهای جهان تلاش دارند آنرا بیش از پیش توسعه بدهند تا درآمد سرشار از این طریق بدست بیاورند و بی جهت نیست که امروز بیشترین سیاحین جهان را کشور یونان به طرف خود کشانده است. در سال ۲۰۰۳ یونان از ۱۴ میلیون سیاح میزبانی کرد و تلاش دارد تا آخر سال ۲۰۱۱ تعداد جهانگردانی که از این کشور دیدن می نمایند را به ۲۵ میلیون نفر برساند و با یک برآورد تخمینی می توان نتیجه گرفت که این کشور سالانه ملیارد ها دالر می تواند از سکتور توریسم بدست آورد، چنانچه در حال حاضر فرانسه ۸ فیصد بودجه دولت را از طریق توریسم تأمین می نماید. بطور کلی اروپا امروز ۶۰.۳ فیصد توریست های جهان را از خود ساخته و اگر در کشور ما نیز در این زمینه سرمایه گذاری صورت بگیرد، واضح است که می توان یک بخشی از عواید داخلی را ازین طریق بدست آورد و به مرور زمان به خودکفایی رسید.

چنانچه گفتیم بامیان یکی از ولایات افغانستان به شمار میرود که می تواند به خاطر جاهای دیدنی یکی از سرچشمه های خوب عواید داخلی به حساب برود، به شرطی که در این ولایت تسهیلات لازم برای سیاحان از قبیل هتل های خوب، سرک، فروشگاه های

افغانستان د ورېښمو لاری تگ لوری

د لومړی ځل لپاره د ورېښمو لاری واژه د (دولت قيصری چین) په کتاب کی چی د آلمانی فریداند فون ریشتهوفن له خوا په ۱۸۷۷ کال کی خپور شوی کارول شوی، دغه پیژندل شوی جغرافیه پوه د ورېښمو واپت تر سر لیک لاندی د لویو وچو هغه کاروانی لاری چی د ترانس کانتینتال تاریخ په لومړیو کی یی ختیځه اسیا او په لویدیځ کی د مدیترانه سیند سره نښلا ووخرگندی کړی، دغه کاروانی لاره چی له میلاد نه پخوا دویمه پیری کی پرانستل شوه د دی لپاره د ورېښمو په واپت ونمول شوه چی له همدی لاری چین ته ورېښم وړل کیدل. په همدی باب په ویکیپیدیا کی ویل شوی چی دغه لار په چین کی د توان هونگ له ښار څخه د کانسو ولایت ته راتله او له هغه ځای څخه ختیځ ترکستان نیا نننی (سینکیانگ) ته رسیده او له هغه ځای څخه افغانستان او وروسته بیا سمر قند او بخارا، مرو، سرخس، نیشاپور، مکرگان، ری، قزوین، زنجان، تبریز، ایروان او په پای کی طرابوزان د شام یا اوسنی دمشق بندر ته رسیده. په تیرو وختو کی د ورېښمو لاری د کاغذ د تولید، ورېښمو، باروتو، معماری هنرونو، نخاوو، موسیقی، تجسمی هنرونو په څیر د اقتصادی او فرهنگی اړیکو په پراخوالی او همدا راز د مسیحیت، بودیزم او اسلام دینونو په خپرولو کی غوره رول درلود او په پای کی د عربو د بریو تر پیل او د رومیانو د واک په له منځه تللو سره د دغی لارارزښت کم شو وروسته په دیارلسمه او څوار لسمه پیری یعنی د مغولو د واک په وخت کی دغی لاری ډیر ارزښت وموند چی ور پسی په دی لاره کی د تر کانو په واکمن کیدو او د سمندری سوداگری په پراخیدو سره دغه لاره و تړل شوه.

وچي يوی سوداگریزی برخی ته چی ټوله ځمکه پکی راځی خپل ځای ټاکي.

کابل په تیرو پیړیو کی د ورینمو لاری څخه په گټی اخستو سره د هندوستان، خراسان، یونان، روم، مصر او ننی سوریی یعنی شام ته د یو سوداگریز مرکز په توگه وو چی له میلاد نه څه نا څه دری زره کاله مخکی له همدی لاری څخه عاج، عطر او نور هندوستان ته لیږدول کیدل، په هغه وخت کی افغانستان په بغداد کی سوداگریزه نمایندگی درلوده، په هغه وخت کی د کابل ډیر غوره سوداگریز توکی هلیله کابلی، نیل اعلی، نخعی ټوتی او اته مخه دستمالونه وو، چی خراسان، سند او چین ته وړل کیدل، کابل په هغه وخت کی د هلیلی او نیل په لرلو سره نړیوال شهرت درلود، د ابن حوفل په خبره په کال کی د دوو ملیونو سره زرو دینارو په ارزښت نیل د کابل په بازارونو کی خرڅیدل.

عربو په کابل باندی د واکمنی په خاطر د اسلام د دین په خپرولو سر بیره غوښتل په دغه سوداگریزه سیمه باندی واک ولری، ځکه کابل یو غوره سوداگریز مرکز وو د نړی له ټولو بر خو سره یی سوداگریزی اړیکی درلودی له همدی امله د بایکوف په خبره په تیرو وختو کی د کابل سوداگریزی اړیکی دومره پراخی وی چی په ۱۸۵۳ کال کی په روسیه او اروپا کی د کابل شاهانو د سکو میندل په خپله دغه خبره منی. ●

لیکونکی: عبدالحفیظ شاهین

څخه پیل او دهغه تر شمال پوری رسیږی.

دامریکا د جان هوپکینز پوهنتون د مرکزی آسیا او قفقاز د څیړنی مرکز رئیس پروفیسور ډاکتر فریدریک استار د افغانستان او د هغه د گاونډیو تر منځ په ستره منځنی آسیا د همکاريو تر عنوان لاندی د ۲۰۰۵ کال په مارچ کی په خپله یوه لیکنه کی وښوده چی په هغه کی د ځمکی په باب زیات معلومات وړاندی کړی چی د هغی په یوه برخه کی د ستری منځنی آسیا د ژبو پولیتیکی ارزښت په باب یادونه شوی چی افغانستان د هغی زړی په توگه پیژندل شوی.

د ورینمو لاری بیا پرانستل چی د ختیځ او لویدیځ او د تراسیکا تر عنوان لاندی، قفقاز، منځنی آسیا تر منځ د لیږد را لیږد د بین المللی دالان د کړنلاری نښلونکی ده. د تراسیکا اصلی سازمان ورکونکو اتو هیوادو وزیرانو چی د منځنی آسیا پنځه او د قفقاز دری هیوادونه پکی راځی منځنی آسیا ته د کسپین سمندر او قفقاز له لوری د تور سمندرگی څخه په تیریدو د اروپا له ختیځ او لویدیځ څخه د لیږد را لیږد د یو دالان د پرانیستلو په خاطر په بروکسل کی د ۱۹۹۳ د می د میاشتی په جوړ شوی کنفرانس پریکړی ته ورسیدل، د دغه بهیر د بشپړیدو په صورت کی د اروپا د نړیوالی ستراتیژی طرحه څرگندیږی خو د آسیا لوی وچی د سیاسی خپلواکی په ملاتړ او د اروپا او افغانستان بازارونو ته د هغوی لاری موندنی د احتمال په زیاتوالی سره د لوی

د (روسی - تاجیکی) سلاوی پوهنتون د ژبوپولیتیکی څیړنو مرکز رئیس پرو فیسور کوزل محی الدینو د منځنی آسیا د فرهنگونو په سنتز کی د کرپاند دولت رول په مقاله کی: د ورینمو د لاری جوړیدل چی د سیمی د اړیکو د ټینگښت لپاره د زیاترو مخکنیو جوړو شویو لارو له مخی منځ ته راغلی.

د بشر د نړیوالو اړیکو په پراخوالی کی نوی کیفی پړاو شمیرل کیږی چی د بومی تمدنونو د شتو په بیا وړتیا کی غوره رول لوبولی او د جنوب ختیځ، جنوب لویدیځ، د آسیا جنوب او لویدیځی اروپا هیوادونه سره نښلوی او پخوانی څلور امپراطوری سره تړی او له اطلس سمندر نه تر آرام سمندر پوری یی د سولی او ثبات په ټینگښت کی غوره رول درلودلی دی.

د آسیا په لویه وچه کی د بین المللی اقتصادی اړیکو په نړیوال کیدو او د دغی وچی په جنوب ختیځ کی د اروپایی کالیو زیاتوالی د دی لامل گڼی چی په دی ورستیو کی د ورینمو لاری د را ټکیدو خبری کیږی، ډله ایزی رسنی تل د ورینمو لاری د بیا پیل کیدو خبری کوی، له بلی خوا په دی ورستیو کی د سیمی د جوړښت او گڼو پروژه خیری د تطبیق په حال کی دی چی ډیری غوره یی د ایکو، سارک، شانگهای سازمانونه، اروآسیایی اقتصادی اتحادیه، د ډله ییز امنیت تړون، د نږدی ختیځ، منځنی ختیځ طرح، د ستری مرکزی آسیا، ستری جنوبی آسیا پروژی او داسی نوری چی دغه ټولی ستری پروژی د روسی چاپیریال

مزایای خدمات ترانسپورتي در افغانستان

مسافرين و کالا خدمت می نماید. و شامل موترهای مسافربری وسایط بزرگ بار بری میباشد اگر چه راه آهن بندر تجارتي حیرتان الی مزار شریف جدیداً به بهره برداری آغاز نموده است که میشود از آن هم نامبرد.

با وصف تسلط ترانسپورت زمینی، هنوز این بخش از ظرفیت لازم که بتواند نیازمندی های مردم را با توجه به موقعیت

انجام بهتر این خدمات بستگی به موجودیت وسایل، امکانات و تسهیلاتی لازم مانند: ترانسپورت زمینی، خطوط آهن و ترانسپورت هوایی، بحری مجهز و استندرد دارد. خدمات ترانسپورت افغانستان در حال حاضر شامل دوبخش زمینی و هوایی می باشد. در سیستم ترانسپورت افغانستان، ترانسپورت زمینی بیشتر تسلط دارد که در بخش انتقال

ترانسپورت (transport or transportation)، موصلات یا حمل و نقل در اقتصاد جوامع بشری نقش خیلی مهم را دارا میباشد. کالا باید بعد از تولید غرض عرضه به بازار و یا بدسترس مصرف کنندگان قرار گیرد و یا شخصی غرض اجرای امور تجارتي از محلی به محل دیگر سفر نماید، همه این فعالیت را بخش خدمات ترانسپورتي انجام میدهد،

هوايي در کشور و احیای دوباره باخترا افغان الوتنه به منظور پرواز های داخلی قرار دارد.

باید گفت که حمایت از کمپنی های هوايي سکتور خصوصي موجود که پدیده جدید و دستاورد خوب در سرمایه گذاری به سکتور ترانسپورت می باشد. خوشبختانه از موفقیت ملموس برخوردار بوده، اما نیازمند بیشتر به ارتقای ظرفیت و بهبود خدمات می باشد، یکی از راه های ارتقای ظرفیت در این بخش بلند بردن ظرفیت مسلکی پرسونل خدمات هوايي چون پیلوتها، افراد فنی و تخنیکي، مهمانداران و سایرین که این امر باعث ارتقای موقف کمپنی، تمرکز سرمایه، از بین رفتن بیروکراسی و رشد قابلیت رقابتی میگردد. از یاد نبریم که تشویق و جلب سرمایه گذاری های خصوصی داخلی و خارجی در عرصه این خدمات تقریباً مربوط به میدان های داخلی و میدان های بین المللی با داشتن فروشگاه ها، رستوران ها، نمایندگی شرکت های هوايي، دفاتر سیاحتی، نمایندگی بانک مرکزی و بانکهای تجارتي با عرضه خدمات و سهولت بانکداری، مرکز صحی، محلات خوب برای مسافران و پذیرایی کنندگان، مراکز خوب تجاری و معاملاتی و مارکیت ها و... نیز مجهز است.

کلیدی برخوردار است. در بخش ترافیک داخلی (پرواز های داخلی) و ترافیک بین المللی (پرواز های خارجی) با وجود کمپنی های هوايي فعال در انتقال مسافران، خدمات انتقال کالایی تجارتي از طریق هوا کمتر احساس می گردد. همچنان افغانستان دارای یک میدان هوايي بین المللی در پایتخت و چند میدان هوايي کوچک در ولایات می باشد که از جمله سه میدان هوايي آن اسفالت است. اگر چه مسولین میگویند که در دو سال آینده میدان های کابل، مزارشريف، هرات و قندهار به سطح بین المللی ارتقا داده خواهد شد و پرواز های بین المللی از هر چهار میدان متذکره صورت خواهد گرفت و ۱۳ میدان هوايي منطوقی دیگر که شامل میدان های هوايي: فیض آباد، غور، بادغیس، فاریاب، فراه، بامیان، کندز، خوست، دایکندی، جلال آباد، غزنی، ترینکوت و زرنج در ظرف ۵ سال آینده ترمیم و تجهیز میشود، تا پرواز های داخلی از آن ها صورت گیرد و میدان هوايي هلمند نیز به تازگی گشایش یافته است. اعمار ۴ میدان هوايي کوچک دیگر در صعب العیور ترین نقاط کشور (ولسوالی اجرستان ولایت غزنی، ولسوالی های شغنان، درواز و خواهان ولایت بدخشان) نیز در اولویت آن وزارت و در مرحله بعدی اعمار و تجهیز سایر میدانهای

ترانزیتی کشور و توسعه تجارت داخلی و منطوقی مرفوع نماید متاسفانه خیلی ها ضعیف است لازم است تا فعالیت تمامی سیستم ترانسپورتی کشور مطابق به قوانین داخلی و بین المللی عیار شود. بعد از آن هرگونه صدور جواز در بخش ترانسپورت از جانب وزارت ترانسپورت بر مبنای ارایه بیزنس پلان و نیازمندی (تقاضا) مارکیت و ظرفیت موجود صورت پذیرد هرچند افغانستان در وضعیت کنونی از این امر فاصله دارد، اما در نهایت ناگزیر است تا راه کاروان ترقی را در این مسیر طی نماید. البته اجرای این امور در قالب برنامه های انکشافی و هدفمندانه زمانبندی و از مزایای آن به نفع پیشرفت و توسعه استفاده خواهد شد. باید گفت که در افغانستان ترانسپورت بعد از سکتور زراعت در اولویت های انکشافی قرار می گرد و نهایت با اهمیت می باشد، همچنان نقش این سکتور در افزایش محصول ناخالص داخلی، ایجاد اشتغال، اتصالات و خاصتاً اتصال مولد (عرضه) و مستهلك (تقاضا)، تسریع رقابت و تشکل قیمت که از عناصر متشکله مارکیت است، قیرجسته میباشد. سکتور ترانسپورت هوايي در اقتصاد افغانستان با توجه به نبود راه های خطوط آهن و بحری و توسعه کمتر ترانسپورت زمینی (به ویژه ترانسپورت بین المللی) و کوهستانی بودن کشور از اهمیت و نقش

برای بهبود وضعیت ترانسپورتیشن زمینی و ایجاد شغل در امور ساختمانی و زیر بناها کمک فراوانی خواهد نمود و این پروژه هایی زیربنایی به انکشاف اقتصاد کشور در ساحات مشخص کمک مینماید و در توسعه اقتصادی محلات دور افتاده کشور موثریت خوبی خواهد داشت.

طبق اظهار مقامات وزارت مالیه کشور های جاپان و انگلستان مسوولیت مصرف این کمک را بدوش دارند و این کمک ۲۲۲ میلیون دالری بانک انکشاف آسیایی از طریق بودجه دولت به مصرف میرسد. همچنان قرار داد این کمک در اعمار سرک ها و ایجاد تاسیسات خط آهن در چوکات وزارت فواید عامه، تقویه و معیار سازی ترانسپورت زمینی مصرف خواهد شد.

بانک انکشاف آسیایی در پروژه های زیر بنایی و بازسازی افغانستان رشد، تکامل تجارت، اعمار راه آهن و جاده های ترانسپورتی در سراسر کشور، بهبود وضعیت محیطی و کاهش فقر، احیای سیستم آبیاری و تنظیم منابع آب توسعه شبکه های توزیع برق، تقویت بانکداری اسلامی، پروژه های آب آشامیدنی و چند پروژه حیاتی ما را کمک نموده است. ●

بایانی

ماخذ:

www.esalat.org

<http://mof.gov.af>

رشد ترانسپورت موجب رشد دیگر بخش های حیاتی میگردد

معتقد هستیم که هردو بخش موجود ترانسپورت (زمینی و هوایی) از نقش خاصی در حیات اقتصادی کشور برخوردار است. از یکسو با توجه به نبود ترانسپورت راه های آهن و مشکلات موجود در ترانسپورت زمینی در مسیر های بین المللی و صعب العبور بودن مناطق در داخل بخصوص در ایام زمستان، نقش و اهمیت ترانسپورت هوایی برجسته است و از سوی دیگر انتقال اموال را در داخل و خارج کشور بنا بر بعد مسافه و دیگر عوامل به پیمانیه بزرگ نمی تواند از طریق فضا انجام یابد. از اینرو نقش ترانسپورت زمینی برجسته تر است. باتوجه به موقعیت جغرافیایی و ترانزیتی افغانستان و افزایش نیاز مندی ها متناسب به سطح پیشرفت اقتصاد ضرورت اشد به ترانسپورت راه آهن احساس خواهد گردید، خوشبختانه درین راستا گام های نخستین و موثر برداشته است.

باید گفت که در هر کشوری که سیستم ترانسپورت به شکل استاندارد و معیاری باشد، محصولات و کالاهای تجارتي به وقت معین به بازار عرضه می گردد و از اهمیت خوبی برخوردار میباشد. درین اواخر وزارت ترانسپورت کمک ۲۲۲ میلیون دالری بانک انکشاف آسیایی را دریافت نموده است یقیناً این مساعدت

در میدان های هوایی کشور ما هم باید تمامی اقداماتی که جنبه انکشافی دارد، در داخل برنامه های انکشافی پیشبینی و جاگزین شوند تا رشد و توسعه واقعی بدسترس هر فرد قرار داشته باشد.

زیرا موجودیت ارقام دقیق احصائیوی statistical و تثبیت بخش ترانسپورت از جمله ترانسپورت هوایی در محصول ناخالص ملی GDP واضح میگردد و باید ترانسپورت از جمله شاخصهای اساسی در محصول ناخالص ملی قرار داشته باشد.

برای سنجش دقیق موثریت و نقش سکتور ترانسپورت به ویژه ترانسپورت هوایی لازم است تا شاخص های مشخص سنجش وجود داشته باشد که برویت آن هر گونه افزایش و یا کاهش در این سکتور ارزیابی شده عوامل مربوط شناسایی گردد. بنا بر عدم رشد کافی ترانسپورت هوایی، ترانسپورت زمینی (در سطح داخلی و خارجی) بار سنگین انجام حمل و نقل را بر عهده دارد و ظرفیت موجود آن نه تنها پاسخگوی تقاضای مارکیت نمی باشد، بلکه خدمات آن نیز مطابق به استاندارد های بین المللی نیست. که در این مورد ایجاب اقدامات عاجل را می نماید.

از اینرو در گام نخست لازم است تا وزارت ترانسپورت در همکاری نزدیک با وزارت فواید عامه و دیگر مراجع مربوطه در این راستا گام بردارد و از سوی دیگر

تادیات بین المللی از طریق اعتبار اسنادی

این اسناد مانند سایر اسناد تجاری، ارزش و اهمیت فراوان میان تجار بین المللی دارد. تفاوت این سند با سایر اسناد تجاری این است که این سند در عرصه بین المللی ارزش دارد و در آن استفاده به عمل می آید و از طریق بانک ها اجراء میگردد که اعتبار را بیشتر نسبت به سایر اسناد کسب کرده است، و به نام های ذیل یاد میشود.

* اعتبار اسنادی

* معاملات بین المللی

* تجار بین المللی

تقاضا کننده: منظور از شخص حقیقی یا حقوقی است که با مراجعه به بانک طبق مقررات گشایش اعتبارات اسنادی و همچنین شرایط بانک اعتباری، درخواست گشایش اعتبار اسنادی را می نماید. و از طرف خریدار طبق یک قرارداد اسنادی به نفع وی افتتاح می گردد.

بر همین اساس پیش پرداخت اخذ میشود بعداً خریدار منتظر ارسال کالا از سوی فروشنده می باشد. اعتبار اسنادی (هم برای فروشنده و هم برای خریدار از امنیت کامل برخوردار است)

و روش مدرن تجارتهی است کالا را انتقال می کند و اسناد انتقال را به بانک صادر کننده (اعتباری) به منظور وصول می فرستد.

اعتبار اسنادی؛ یکی از اسنادی است که برای تسهیلات تجاری مورد استفاده قرار میگیرد،

آن گاه بانک اعتبار اسناد حمل را به همراه نامه ی وصول به بانک وارد کننده می فرستد و این بانک هم به نوبه خود سند وصول کالا را به وارد کننده خبر میدهد. وارد کننده مطابق با اعلان، پرداخت را انجام می دهد و صرفاً پس از پرداخت است که وارد کننده اسناد حمل را دریافت و آنگاه مالک واقعی کالاها تلقی می شود. روش دیگر اینکه پرداخت مستقیم صورت میگیرد طوری که عرضه کننده کالا، محموله را انتقال و تقاضا میکند تا خریدار مبلغ را بپردازد.

تعریف اعتبار اسنادی: یک اصطلاح تادیاتی است، که عموماً در معاملات بین المللی و طور عمده در معاملات تجاری بین المللی مهم از آن استفاده بعمل می آید. از یاد نبریم که در معاملات تجاری بین المللی ریسک از خریدار واقعی به بانک منتقل میشود. بنابراین اعتبار اسنادی، تعهد پرداختی است که بانکی به فروشنده می دهد و اغلب به نفع درخواست کننده که همان خریدار است صادر می شود.

اعتبار اسنادی از نظر لغوی سندی است که معامله ای بین خریدار و فروشنده را در برمی گیرد. این سند توسط خریدار به فروشنده پیشنهاد می شود. این میکانیزم به خریدار اجازه می دهد تا توانایی اش را برای پرداخت کالاهای خریداری شده محقق می سازد و همین طور فروشنده مطمئن میشود که صورت حساب کالاها یش پرداخت خواهد

شد.

قانون اتاق تجارت بین المللی مقرراتی را در خصوص اعتبار اسنادی اعتبارات اسنادی وضع کرده است و اینها قوانینی هستند که در خصوص هر نوع اسناد اعتباری در صورتی که در متن آن سند صریحاً به این قانون اشاره شده باشد، اعمال می گردد. این اسناد دو طرف را ملزم به رعایت مفاد سند میسازد مگر آنکه در سند صراحت داشته باشد در سال ۲۰۰۷ در مقررات ۳۹ ماده Ucp 600 بسیار جامع در مورد مؤثریت آن به کار بانکداران، حقوق دانان، وارد کنندگان، صادر کنندگان، متصدیان حمل و نقل، محصلان و هر کسی که در معاملات اعتبار اسنادی دخیل اند، تذکر بعمل آمده است. باید گفت که:

طرفین سند ال سی شامل این افراد می شود: یک شخص ذینفع (مثلاً فروشنده)، که قرار است پول را دریافت کند.

بانک صادر کننده، که شخص خریدار مشتری آن است.

بانک ابلاغ کننده که شخص ذینفع مشتری آن است.

تقریباً تمام اسناد ال سی غیر قابل فسخ و بازگشت هستند به این معنی که بدون رضایت شخص ذینفع، بانک صادر کننده و بانک تایید کننده امکان فسخ یا تغییر آن وجود ندارد.

طرز اجراءات را با یک مثال واضح می سازیم: خریدار، که در بانک ملی افغان حساب دارد، معمولاً کالاهایی را از فروشنده، که در

یک بانک کشور چین حساب دارد، وارد می سازد. خریدار می خواهد به اندازه ۵۰۰۰۰۰۰ دالر از فروشنده کالا بخرد و وارد افغانستان کند. فروشنده قبول می کند در مدت ۶۰ روز به خریدار برای پرداخت داده شود به شرطی که به او یک ال سی ۹۰ روزه برای مجموع مبلغ بدهد.

باید گفت که میتواند مبلغ خریداری شده از قروض بانک ملی افغان باشد و یا بطور نقد صورت گیرد.

قابل ذکر است که شرایط و مدارک لازم متقاضیان افتتاح اعتبار اسنادی، قرار ذیل است:

۱- داشتن اهلیت قانونی

۲- داشتن جواز معتبر و سوابق کافی جهت واردات کالا

۳- واحد تولیدی باید در جواز مذکور ذکر شده باشد.

۴- تقاضا کننده افتتاح اعتبار اسنادی باید تمام مقررات و شرایط بانک را در این خصوص قبول داشته باشد.

۵- عدم سوابق جرمی در سیستم بانکی

۶- توانایی تادیاتی

۷- تکمیل پرسشنامه ویژه که از طرف بانک ارائه می شود

۸- مدارک ثبتی شرکت در ارگانهای ذیربط

۹- اسناد دوام شغل

۱۰- صورت های مالی دو سال قبل با مهر و امضای شرکت مربوط

۱۱- اجراءات ماهوار

۱۲- کاپی تذکره، کارت هویت و مدرک

تحصیلی مدیران و سهامداران شرکت اقسام اعتبارات اسنادی : اعتبار اسنادی قابل برگشت در برابر اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت: اعتبار اسنادی می تواند به صورت قابل برگشت یا غیر قابل برگشت باشد. در اعتبار اسنادی قابل برگشت، بانک خریدار حق دارد تعهداتش را نسبت به پرداخت وجه در هر زمانی قبل از پرداخت تغییر دهد یا منتهی سازد. حتی اگر فروشنده بی کالاها را فرستاده باشد. اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت، قابل تغییر و فسخ شدن بدون رضایت فروشنده نیست. هر تغییری در محتوای اعتبار اسنادی نیازمند موافقت تمام طرفین درگیر در اعتبار اسنادی است.

اعتبار اسنادی تأیید شده: وقتی شما محصولات خود را به کشوری صادر می کنید که از نظر سیاسی یا اقتصادی دچار عدم ثبات است یا زمانی که با بانک گشایش دهنده آشنا نیستید، بهتر است بخواهید تا اعتبار اسنادی شما توسط یک بانک درجه اول تأیید شود چنانچه LC تأیید شود، بانک تأیید کننده موظف به پرداخت وجه است و صرفاً یک اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت می تواند تأیید شود.

اعتبار اسنادی قابل انتقال: زمانی که یک اعتبار اسنادی قابل انتقال به نفع شما صادر شد، شما می توانید آنرا به عنوان وجه پرداختی به فروشنده ی دیگری انتقال دهید. به موجب یک اعتبار اسنادی قابل انتقال، ذینفع (اولین ذینفع) می تواند از بانک گشایش دهنده

درخواست کند که بخشی یا تمام مبلغ اعتبار را به شخص دیگری انتقال دهد. به طور کلی، اعتبارات اسنادی غیر قابل انتقال اند مگر آنکه در خود متن سند خلاف آن درج شود. اعتبارات اسنادی گردان یا چرخشی اعتباری است: که پس از هر بار استفاده ذینفع از اعتبار، همان مبلغ اسناد تا سطح اعتبار اولیه افزایش می یابد در واقع بدون احتیاج به افتتاح یا اصلاح اعتبار جدید، اعتبار موجود خود به خود تجدید می شود.

اعتبار اسنادی دیداری و اعتبار نسیه یا مدت دار: اعتبار اسنادی دیداری اعتباری است که طبق آن بانک پرداخت کننده پس از رویت اسناد حمل ارایه شده از سوی ذینفع (فروشنده) در صورت رعایت تمامی شرایط اعتبار از سوی وی بلافاصله وجه آن را پرداخت می کند. اعتبار اسنادی نسیه اعتباری است که وجه اعتبار بلافاصله پس از ارایه اسناد از سوی ذینفع، پرداخت نمی شود بلکه پرداخت وجه آن بعد از مدت تعیین شده (بین ۳۰ تا ۱۸۰ روز) صورت می گیرد.

اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت: در اعتبار اسنادی غیر قابل برگشت هرگونه تغییر شرایط اعتبار از جانب خریدار یا بانک گشایش کننده اعتبار موقوف به موافقت و رضایت فروشنده بوده که . فروشنندگان معمولاً از این گونه اعتبار استقبال بیشتری میکنند.

بر اساس آخرین مقررات اتاق تجارت بین المللی در صورت عدم تصریح و سکوت در اعتبار اسنادی مبنی بر قابل برگشت یا غیر

قابل برگشت بودن آن ، اعتبار غیر قابل برگشت خواهد بود .

اعتبار اسنادی تأیید نشده :

این نوع اعتبار در شرایط متعارف و بدون نیاز به تأیید بانک دیگری گشایش می یابد .

اگر در شرایط اعتبار کلمه Confirmed ذکر نشود آن اعتبار تأیید نشده تلقی میشود .

اعتبار اسنادی پی در پی (اتکایی) :

این نوع اعتبار اسنادی متشکل از دو اعتبار جدا از هم است . اعتبار اول به نفع ذینفع گشایش می یابد که خود به هر دلیلی قادر به تهیه و ارسال کالا نیست . به همین جهت با اتکا بر اعتباری که به نفع وی گشایش یافته است اعتبار دیگری برای فروشننده دوم (ذینفع دوم) که میتواند کالا را تهیه و ارسال کند ، از طرف ذینفع اول گشایش می یابد .

اعتبار اسنادی ماده سرخ :

در این نوع اعتبار فروشننده میتواند قبل از ارسال کالا ، پولی را بصورت پیش پرداخت از بانک ابلاغ کننده یا تأیید کننده دریافت کند .

علت این نام گذاری آن است که اولین بار که این اعتبار گشایش یافت بانک بازکننده اعتبار برای جلب توجه بانک ابلاغ کننده شرایط اعتبار که مقداری از وجه اعتبار را (به عنوان پیش پرداخت) با خط سرخ نوشت که از آن به بعد به اعتبار ماده سرخ معروف شد .

ریسک و خطرات موجود در اعتبارات اسنادی

ریسک های تقلب:

• پرداخت بر اساس اسناد حمل و نقل انجام

اجرای ال سی ممکن است با ممانعت حکومت‌ها (مثلاً در شرایط تحریم) متوقف شود.

خطرات طبیعی

اجرای قرارداد ممکن است بر اثر حوادث طبیعی یا جنگ متوقف شود.

خطرات برای درخواست دهنده ال سی

عدم تحویل کالاها

تحویل ناقص

تحویل کالای نامرغوب

تحویل زود یا دیر هنگام

خرابی کالا در حین انتقال

مشکلات مربوط به مبادلات ارزی

مشکل در بانک صادرکننده یا دریافت کننده

به سرقت بردن

خطرات برای بانک صادر کننده

ورشکستگی درخواست دهنده ال سی

خطر فریبکاری، محدودیت‌های حکومتی

خطرات برای شخص ذینفع

ناتوانی در فراهم آوردن شرایط ال سی

ناتوانی یا تأخیر پرداخت از طرف بانک

صادر کننده. ●

تهیه کنند: محمدرسول نبی زاده

کارمند مدیریت عمومی عملیات بازار

منابع:

<http://bmprey.blogfa.com>

<http://fa.wikipedia.org>

<http://consulting.blogsky.com>

در امور پولی تجارت مورد استفاده قرار می‌گیرد. ال سی در واقع تعهدی غیر قابل فسخ برای پرداخت مقداری پول است. ال سی در تجارت بین‌المللی، برای معاملات بین‌فروشنده از یک کشور و خریدار از کشوری دیگر اهمیت فراوانی دارد.

برخی از اسناد مربوط به ال سی

اسناد مالی

حواله

اسناد تجارتي

صورت حساب، بسته بندی فهرست

اسناد تحویل کالا

اسناد حمل و نقل، بیمه، اسناد دفتری یا تجارتي

اسناد دفتری

مجوز، تصدیق سفارت، گواهینامه کشور مبدأ، گواهینامه بازرسی

اسناد حمل و نقل

صورت حساب بارنامه، صورت حساب

هوایی، رسید کانتینر، رسید ریل و ...

اسناد بیمه

بیمه نامه

خطرات استفاده از ال سی

خطر جعل (فریبکاری)

شخص ذینفع ممکن است با جعل اسناد مربوط به انتقال بدون تحویل کالا به خریدار پول را دریافت کند.

حتی ممکن است متن خود اعتبار اسنادی دستکاری و جعل شود.

خطر محدودیت‌های حکومتی

میشود که این اسناد شاید وجود خارجی ندارند و یا اینکه جعلی و ساختگی هستند.

• امکان دارد اعتبار اسنادی خودش مورد جعل قرار بگیرد.

ریسک‌های حاکمیتی و قانون گذاری:

• شاید از اجرای اعتبار اسنادی توسط دولت و خارج از کنترل طرفین جلوگیری شود.

ریسک‌های قانونی:

• وضع قانون، وضعیت و شرایط اعتبار اسنادی و طرفین آنرا دچار اختلال کند.

ریسک‌های موجود در خصوص درخواست کننده:

- عدم تحویل کالا - کیفیت نامطلوب کالا -

زود یا دیر شدن انتقال کالا - خسارات هنگام

انتقال - ارز خارجی

ریسک‌های موجود در رابطه با بانک افتتاح

کننده - ورشکستگی درخواست کننده -

ریسک تقلب، ریسک حاکمیتی و قانون

گذاری، ریسک‌های قانونی

ریسک‌های مربوط در رابطه با ذینفع - عدم

توفیق در تهیه اسناد مقرر در اعتبار اسنادی -

عدم دریافت یا تأخیر در دریافت پول از

بانک افتتاح کننده .

از یاد نبریم که اعتبار اسنادی موضوع مقررات

UCP600 اتاق تجارت بین‌المللی است.

یعنی در واقع تعهدی است به درخواست

خریدار به نفع فروشنده .

ال سی تجاری سندی است که غالباً توسط

موسسات مالی صادر می‌شود و طور عمده

بهای حقیقی طلا

سوال ديگري را مطرح نموده و در اين اواخر بيشر مورد بحث است و آن اينکه، آيا طلا گاهي بي ثبات نخواهد بود؟ براي اينکه جواب اين سوال را دريافته باشيم، خوب است که تعريفی از حالت بی ثباتی داشته باشيم:

از لحاظ اقتصادی؛ بی ثباتی یک جنس یا کالا ارتباط ميگيرد به ارزش حقيقي آن. طلا در یکی از جمله کلاس دارایی قرار ميگيرد؛ يا ارز است و ياهم منحيث یک جنس ميتواند محسوب شود.

اينجاست که جذابيت طلا، اين فلز گرانبها منحيث یک پناه گاه امن در مقابل نوسانات ارز و تندباد های بحران اقتصادی مطرح ميشود اما توجه بيش از حد سرمايه گذاران مبني بر خريداري طلا جهت حفظ دارایی و سرمايه گذاري های شان در اين اواخر باعث شده تا بهای اين فلز بطور ثابت افزايش يابد. بايد خاطر نشان نمود که توجه بيش از حد تاجران برای خريداري اين فلز جهت حفظ دارایی های شان و بعضی دولت ها منحيث یک پشتوانه پولی،

دلار امريکايی که در جريان حدود یک قرن منحيث ذخيره ارزی جهان مورد استفاده قرار گرفته و در اين مدت از ارزش خاصی برخوردار بوده است، ديده ميشود که پس از بحران مالی جهان که اغلباً منشأ اصلی آن ورشکست شدن بازار مسکن ايالات متحده امريکا ميباشد، ارزش اين بانکوت جهانشمول رو به تنزل گذاشته است.

اما مشکل سرمايه گذاران و تجار چه خواهد شد؟

در مورد ثبات و یا بی ثباتی طلا چه؟ جهت دست یافتن به این مهم، خوب است تا معلوماتی را در زمینه حالت بی ثباتی مدلل و مبهم با علاقمندان مجله بانک در میان گذاریم. حالت بی ثباتی مدلل به وضعیتی اطلاق میشود که سرمایه گذاران و تجار حداقل میتوانند اندازه بی ثباتی را تخمین نموده، جریان آنرا تثبیت کرده و برای حفظ دارایی های شان یک مدل بنیادی اقتصادی را جهت نرخ گذاری طرح نمایند.

در مورد ثبات طلا باید گفته شود که ثبات و یا بی ثباتی هر جنس یا کالا ارتباط میگیرد به ماهیت و ارزش حقیقی آن. با استفاده از نرخ تورم دالر امریکایی، نرخ اسمی دالری طلا به نرخ حقیقی آن تبدیل میشود که این روند طلا را مانند سایر اجناس و کالاها بر اساس دالر امریکایی نرخ گذاری نموده و هر نوع تغییر و نوسان در دالر امریکایی باعث متأثر ساختن نرخ طلا میگردد.

خوب حالا اگر طلا را منحنی یک جنس به معرفی بگیریم، در هر زمان جهت تعیین ارزش اصلی آن به هر ارزی که باشد، با استفاده از نرخ مبادله دالر امریکایی میتوانیم آنرا محاسبه نمائیم اما در آنصورت بازهم ردیابی و شناسایی اینکه (آیا طلا میتواند

بی ثبات باشد)، مشکل است، زیرا وضعیت بی ثبات میتواند در نرخ مبادله باشد یا در ارزش دالر و یا هم در روند نرخ گذاری. خوب حالا اگر طلا را از بُعد دیگر منحنی یک ارز به معرفی بگیریم، باید نرخ انفلاسیون خود را نیز داشته باشد، چه ضرورت است تا بر اساس نرخ انفلاسیون ارز دیگری مورد ارزیابی قرار گیرد و اینکه چرا طلا باید نرخ انفلاسیون خود را داشته باشد، موضوع روشن است زیرا اگر قرار باشد که طلا بر اساس نرخ انفلاسیون دالر و یا سایر ارز تعیین شود، پس طلا یک ارز نه بلکه یک جنس میباشد. اما اگر واقع بینانه صحبت شود، طلا مانند سایر ارزها در جریانات داد و ستد روزمره در بازارها منحنی یک وسیله مبادله بی بکار نمیرود، بنابر محاسبه نرخ انفلاسیون آن نیز کار آسانی نیست.

در بعضی شهرهای ایالات متحده امریکا مانند (اوتا) طلا بچیث وسیله داد و ستد در معاملات روزمره شان مورد استفاده قرار میگیرد اما وقتی سوال انفلاسیون آن مطرح میشود، در آنصورت آنرا با استفاده از نرخ نسبی مبادله بی دالر محاسبه می نمایند. بطور مثال اگر نرخ یک جنس در بازار ۱ دالر باشد برای خریداری آن با استفاده از طلا ۱۷۰۰/۱ اونس ضرورت است، حال

اگر نرخ طلا در بازار ۱۰۰ دالر فی اونس افزایش پیدا کند، جنس مذکور ۱۸۰۰/۱ حصه اونس طلا خریداری میشود، این درحالیست که این روند نشاندهنده کدام اثر دفلاسیون در طلا و یا انفلاسیون در دالر امریکایی نیست بلکه واضحاً بیانگر تغییر نرخ مبادله بین دالر و طلا میباشد، بدین ملحوظ اندازه گیری نرخ انفلاسیون طلا ممکن به نظر نمیرسد، مگر اینکه بازاری در جهان موجود باشد که تمام معاملات تجاری خود را مستقیماً با استفاده از طلا نرخ گذاری نموده و طلا را منحنی یک وسیله مبادله بی با اجناسی بکار برد نه اینکه آنرا بر اساس ارز دیگری سنجش نمایند که دارای نرخ انفلاسیون خود باشد. خوب، در آخرین تحلیل باید خاطر نشان نمود اینکه اگر نرخ انفلاسیون طلا بطور مستقیم نمیتواند اندازه گیری شود، دلیلی برای اینکه آیا طلا ثابت و یا بی ثبات خواهد بود، شده نمیتواند و یا هم گفته نمیتوانیم که نرخ طلا بطور متداوم در حال افزایش خواهد بود، بی ثبات شدن طلا هم میتواند محتمل باشد. ●

شفیق الله بارز

مأخذ: مجله دی بانکر و فایننس

ایندیفلویمنت

پول (پیسې)

خلکو لپاره مالگه یو ډول پیسې وې، که څه هم مالگه په هوا کې په دوامداره توگه مطلوب نه وي.

ج- د ویش وړ وي- یعنې باید په اسانۍ سره په کوچنیو واحدونو باندې د ویش وړتیا ولري ترڅو د راکړې او ورکړې امکان په ټیټو قیمتونو سره برابر کړي.

د- هم بڼه او متحدالشکله وي یعنې پیسې باید معیاري وي واحدونه یې د برابر کیفیت لرونکي وي او له فزیکي نظره هم له یو بله سره د تشخیص وړ نه وي ترڅو وگړي د پیسو په موندلو ډاډ من وي یعنې که چیرته پیسې معیاري نه وي پیسې ورته نه ویل کېږي.

د بیلگې په توگه کله چې د لاتین امریکا خلکو له تنباکو څخه د پیسو په توگه استفاده کوله مگر تنباکو هیڅکله نه شي کولای چې ستندرد وي، که چیرته د وزن له نظره برابري لري ولې د کیفیت له نظره ارزښت برابري نه وي.

ر- د پېژندلو وړ وي- پیسې باید په اسانۍ وپېژندل شي او د منلو وړ وي (عام ارزښت ولري) که چیرته پیسې دا ځانگړتیا ونه لري، نو هغه وگړي چې له پیسو سره سر او کار لري له ستونزو او ننگونو سره به مخامخ شي او ورځنۍ راکړې او ورکړې به له کمی او زیاتې

پیسې عبارت له توکي یا ځانگړو علاماتو څخه دی، چې د مادي جسم بڼه او مجرد ذهني اړخ او څلور دندې لري.

او په بل عبارت: پیسې د راکړې ورکړې وسیله په عامه توگه د پولو د منلو وړ ده.

د پیسو دندې

- د راکړې ورکړې وسیله ده
- د ارزښت د سنجولو وسیله ده
- د ارزښت د زیرمه کولو وسیله ده

د موجد تادیاتو وسیله ده

د دې لپاره چې د پیسو ځانگړتیاوې څرگندوی شي د ویلو وړ دی، هر هغه څه یا هر هغه شی چې کولای شي پیسې وشمېرل شي باید څه نا څه لاندې ځانگړتیاوې ولري.

الف- د وړلو وړ وي په اسانۍ سره له یو ځایه بل ځای ته د لیردولو وړ وي ترڅو وکولی شو په اسانۍ سره یې مختلفو ځایونو ته ولېږل شي.

یعنې که پیسې د لیردولو وړ نه وي په دې صورت کې له هغې څخه په پراخه توگه گټه نه تر لاسه کېږي.

ب- دوامداره وي- یعنې پیسې چې له فزیکي نظره دوامداره نه وي د وخت په تېریدو سره خپل ارزښت له لاسه ورکوي. د بیلگې په ډول په پخوا زمانه کې د روم

په دې ترتیب د مشتریانو اړتیاوې محدودې دي او له بلې خوا ممکن د یو مشتری لپاره یوه اړتیا زیاته او د بل مشتری لپاره عادي وي، په هر حال نن سبا هر شرکت دا هڅه کوي چې هم نوي مشتریان پیدا کړي او هم زاړه مشتریان له خپل ځان سره وساتي؛

اقتصاد پوهانو د مشتری رضایت داسې تعریف کړی دی: رضایت هغه مثبت احساس دی چې د کالیو او خدماتو د مثبتې پایلې او گټې اخیستنې وروسته له مشتری سره پیدا کېږي.

د مشتری رضایت څه وخت حاصلېږي؟ د مشتری رضایت هغه مهال لاسته راوړل کېږي چې د هغه د اړتیاوې کالې (توکي) او خدمات په وخت سره ور ورسېږي او له بله خوا پوښتنو ته یې په خپل وخت سره مثبت ځواب وویل شي.

مشتریان څنگه ساتلای شو؟

۱- باید د مشتریانو غوښتنې له پامه ونه غورځوو.

۲- خپل مشتریان په ځانگړو څانگو سره ووېشو، ځکه هر یو یې ځانگړې غوښتنې لري. د بېلگې په ډول: کېدای شي په حقیقي، حقوقي، بهرنیو او کورنیو مشتریانو یې وویشو.

۳- هر مشتری د ژوندیو تبلیغاتو یوه سرچینه ده، یعنې دوی د یو شرکت تولیدات او خدمات ستایي او هم نور هڅوي چې د هغو له تولیداتو څخه گټه پورته کړي.

۴- د خپلو مشتریانو نظرونه عملي کړو او تر لاس لاندې کسان مو وهڅوو چې له

money
- سکه یي پیسې
Hard

money
- نه رغېدونکی پیسې
Irremably

money
- اداره شوی پیسې
Manage money

money
- بې پښتوانه پیسې
Wildcat

د پیسو بیلابیل ډولونه چې په پرمختللي هېوادونو کې پېژندل شوي او گټه ترې اخیستل کېږي د گرانو لوستونکو د معلوماتو په موخه مې پورته یاد کړل، هیله لرم چې په لوستلو سره یې د پیسو له مختلفو دندو او ډولونو سره بلدتیا پیدا کړي او خپل مخکني معلومات له دې مطلب سره پرتله کړي.

مشترې

نن سبا د یو شریک او دوکاندار بریالیتوبونه په مشتریانو پورې تړلي، هغه څوگ چې تولید کوي، له دې پرته بله لاره نه لري چې ښه او دوامداره مشتریان پیدا نه کړي هغه په دې معنی چې مشتری یا اخیستونکی د یو شرکت او دوکاندار تر ټولو زیاته شتمني ده.

اوس به دې ته راشو چې مشتری چاته وایي؟

مشترې یا اخیستونکی د بازار په اصطلاح هغه چاته وایي، چې د کالیو او خدماتو د اخیستلو وس ولري.

د مشتری اړتیا څه ته وایي؟

په عامه اصطلاح هر هغه کمښت چې یو مشتری یې د پوره کولو هڅه کوي د مشتری اړتیا بلل کېږي.

سره مخامخ کړي.

پیسې بیلابیل ډولونه لري، د لوستونکو د معلوماتو د لا پراختیا په موخه به د پیسو د څو ډولونو یوازې د نومونو یادونه په لاندې ډول وکړو.

- د بانک پیسې
Bank money

- کاغذي پیسې
Fait money

- اوسپنيزې پیسې
Coined money

- د تبادلې وړ پیسې
Convertible money

- ناچله او جعلی پیسې
Counterfeit money

- اعتباري پیسې
Credit money

- مندرسې پیسې
Dead money

- مسدودې پیسې
Blocked money

- امانت پیسې
Deposit money

- بې گټې پیسې
Dry money

- بیعانه پیسې
Earnest money

- وړیا پیسې
Easy money

- واقعي پیسې
Effective money

- اسعاري پیسې
Foreign money

- پېریدلو پیسې
Fractional money

- رسمي یا قانوني پیسې
Genuine

مرستې له وروسته پاتې هېوادونو سره په ناڅاپي سختو او بحراني شرايطو کې وشي او يا هم کېدای شي هر وخت او په دوامداره توگه وشي.

يو شمېر پرمختيايي هېوادونه په خپل اقتصاد کې د صادراتو د زياتوالي د هيلې تر څنګ بهرنی پانگې اچونې او بهرنیو مرستو ته د توقع په سترگه گوري. دلته بايد دغه هره توقع بهرنی مرسته ونه گڼل شي، بلکې يو پې پانگه اچونه او بله يې بهرنی مرسته ده. په عمومي توگه بهرنی مرستې په دوو ډولونو وېشل کېږي:

۱- رسمي عامه مرستې يا **Public Aid**

: دا حکومتي منبع لري او د وروسته پاتې هېوادونو د اقتصادي ودې په منظور ورکول کېږي. دې ته رسمي پرمختيايي مرسته (**Official Development**)

Assistance) يا **ODA** ويل کېږي.

کلونه کلونه کېږي چې د متحده ايالاتو، اروپايي هېوادو، جاپان او استراليا له خوا گڼ شمېر افريقايي، آسيايي او د لاتيني امريکې هېوادونو ته **ODA** لېږل کېږي.

۲- غير رسمي مرستې يا **Un-Official**:

دا د يو شمېر اعانو، خيراتونو، وصيتونو او د ځينو خپلواکو نهادونو د سوغاتونو او هديو څخه عبارت دي چې زياتره په اضطراري حالاتو کې د بشري عاجلو مرستو په بڼه ترسره کېږي.

دا د غير حکومتي موسساتو- **Non**

Government Organization يا

(**NGOs**) مرستې او فعاليتونه دي چې

يوازې بشري مرستې نه بلکې پراختيايي

مرستې هم دي. ●

۳- خپلو مشتريانو ته د خپلو محصولاتو روښانه تصوير او انځور وړاندې کړئ، اوسني مشتريان له پخوانيو مشتريانو سره مه برابروي، اوس د کاليو ورته والی سيالی کمزورې کړي دي.

پخواني مشتريانو که به عينکې هم اخيستې نو يوازې دا به يې غوښتل چې د سترگو ديد او څير يې ښه شي خو اوس د عينکو ښايست، سپکوالی، ټينگښت او ورسره مرستندويه خدمتونه هم په پام کې نيول کېږي.

نن سبا د توليداتو شرکتونه هغه کوي د گرانتي وخت او نېټه اوږده کړي او خپل مشتريان وساتي.

د مشتريانو رضايتمندۍ څنګه معلومولای شئ؟

هره هغه کله چې د مشتري د غوښتنو او اړتياوو په پام کې نيولو سره هغې ته رسېږي دا مشتري راضي دی او که يې غوښتنې پوره نه شي نو بيا خوښ نه برېښي، هڅه وکړئ چې انتظار ته يې سم ځواب وکړئ او که چيرته پورتنی ټکي په پام کې ونه نيسي نو ستاسو د شرکت پايښت هم شکمن برېښي.

بهرنی مرستې:

هره هغه حکومتي توکی چې له يو هېواد څخه بل هېواد ته لېږدول کېږي، يعنې له پرمختللو هېوادونو څخه وروسته پاتې هېوادونو ته د زيرمو، وسايلو او نقدي پيسو لېږدول دي چې موخه يې د وروسته پاتې هېوادونو په پښو درېدل او د دغو هېوادو پرمختگ دی. کېدای شي دغه

هغوي سره ډېر په درنښت چلند وکړي. ۵- مشتري يوه ستراتيژيکه پانگه ده، تل بايد اړيکه ورسره وساتل شي، د يادونې وړ ده چې تر نويو مشتريانو د زړو مشتريانو ساتل گټور دي.

۶- د دې لپاره چې د مشتريانو زړه وساتي، بايد وعدې ليرې او عمل ډېر کړئ. معمولاً دواړه کاروبار چلوونکي له ډېرو ستونزو سره مخ کېږي، په تېره بيا چې يوازې هم وي، ځکه هغوي اړ وي چې سودا راوړي، د مشتريانو غوښتنې په پام کې وساتي، سودا خرڅه کړئ او داسی نور.

- رفتار او چلند
- تمرکز
- له خانه سره سلا مشوره
- باور

تل پر خپلو انديښنو پام ساتی، مثبت فکر مثبته پايله لري، بې هيلې کسان هر فرصت او چانس يوه ستونزه گڼي.

ولې خپل مشتريان نه شو ساتلای؟

۱- د بېلگې په توگه که زده کوونکي ټولگي ته حاضر شي ښوونکی خامخا راځي او که دوکاندار خپل کاروبار لپاره هرو مرو راځي، له دې څخه موخه داده چې کاروبار ته نه راتگ مشتري له گوتو باسي.

۲- کله نا کله به مو اوريدلي وي چې يو دوکاندار د خپل مشتري سره د کړې معاملې نه، شاوخوا دوکاندارانو ته سر ټکوي نو دا بايد زده کړئ چې له خپلو مشتريانو سره د معاملو پر مهال د ډېرو پر ځای خوند واخلي.

دولت جمهوری اسلامی افغانستان
د افغانستان بانک (بانک مرکزی)

د افغانستان اسلامی جمهوری دولت
د افغانستان بانک (مرکزی بانک)

Government of Islamic Republic of Afghanistan
Da Afghanistan Bank

۲۲۵۶۰۰۰۰۰۰

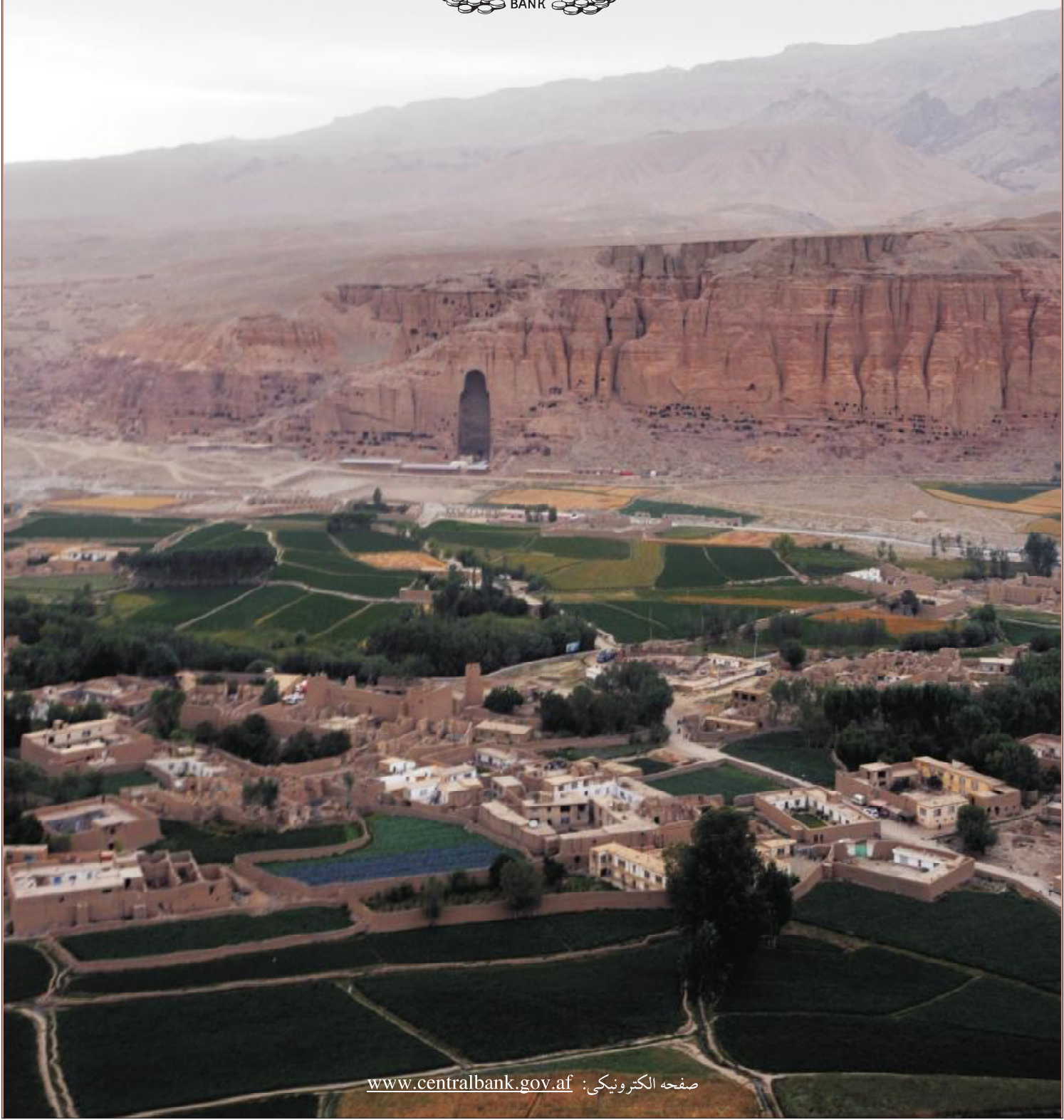
مدیریت اسناد و ارتباط

نېټه ۲۰۰۹.۰۹.۰۹

تاریخ	پیشنهاد	بر اساس دستور د افغانستان بانک اجکام
<p>شماره حکم: ۹۳۱۰ تاریخ: ۱۳۹۰/۹/۲۷</p> <p>ملاحظه شد: تقرر موصوف بحيث معاون اول د افغانستان بانک بر طبق پیشنهاد منظور است.</p> <p>حامد کوزی رئیس جمهوری اسلامی افغانستان</p> <p>ریاست محترم بانک د افغانستان حکم تمام عمل بعد از این تاریخ و بعد از نور.</p> 	<p>به مقام محترم ریاست جمهوری اسلامی افغانستان احتراما پیشنهاد میگردد!</p> <p>ظوریکه بمقام محترم بهتر هویداست که د افغانستان بانک باسناد قانون د افغانستان بانک و قانون بانکداری نظارت کننده بانکهای تجارتي و موسسات مالی دولت جمهوری اسلامی افغانستان میباشد، ایجاب مینماید تا از فعالیت های نظام مالی و بانکی نظارت و بررسی دقیق غرض رفع مشکلات سکتور بانکی و اخذ تصمیم لازم و مناسب، اشخاص مجرب و مسلکی در پست ها کلیدی بانک گماشته شود، که به همین ملحوظ محترم خان افضل هده وال، جوان با استعداد، زحمت کش و مسلکی نظام بانکداری افغانستان که پیش از هفت سال بحيث سکرتور جنرال د افغانستان بانک ایفای وظیفه نموده اند و دستاوردهای چشمگیری مانند تسوید قانون د افغانستان بانک، قانون بانکداری، پالیسی ها، مقررات نظام بانکی، و فعلا بحيث رئیس بانک ملی افغان ایفای وظیفه مینماید و توانسته است که بانک ملی را نه تنها از ضرر دوامدار بیرون بلکه بانک را به یک بانک بزرگ دارای ۳۹ نمایندگی مجهز در نقاط مختلف کشور، نصب نظام بانکداری کمپیوتری، آوردن سیستم ویسٹرن یونین غرض انتقالات، ایجاد و توسعه بانکداری اسلامی و در ظرف سه سال دارای بانک را از ۶ میلیارد به ۲۵ میلیارد افغانی افزایش و بانک را به یک اداره مسلکی عیار نموده است. آقای هده وال ماستری خود را در بخش Finance & Financial law و لیسانس را در بخش علوم اجتماعی از پوهنتون بین المللی اسلام آباد اخذ نموده است، بحيث معاون اول د افغانستان بانک پیشنهاد میگردد. در زمینه هر آنچه مقام محترم لازم دانند قابل تعمیم است.</p> <p>بالتعمیرام نور الله "دلاویزی" رئیس کل د افغانستان بانک</p>	

۱۴۷۲

صفحه الکترونیکی: www.centralbank.gov.af